

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VÁRNAY ELEMÉR

Éljen az angol világbirodalom,

— visszhangzik ma London és București uccáin. Százezres tömegek éltetik a világ leghatalmasabb birodalmát, amelyben sohasem nyugszik le a nap és amely csodálatos és félelmetes nagyságában is tiszteli, segíti, védi a kisebb államokat. London, ez a nyolcmillió metropolis, a szinte országgá növekedett főváros, ma minden pompájával, fényével, melegségével és hagyományos angol szeretetével magához öleli Románia uralkodóját, aki a rokon uralkodó látogatására jött messze földről. ÉLJEN AZ ANGOL VILÁGBIRODALOM — zugják a Westminster templom öreg harangjai és végig a baráti Franciaországban, a Balkánon, Románián, minden templom harangja megkondul, hogy éltesse VI. György király országát. Anglia tud ünnepelni és csillogni. Nem ahhoz méri a szíves szót és fényt, hogy koronás látogatója milyen nagy ország uralkodója, az angol nép lelkétől távol áll az ilyen megkülönböztetés, hanem hogy uralkodója milyen értékes munkát végzett a béke, az egyetemes emberi műveltség, a felvilágosultság és a szabadság terén. Mert a Brit Birodalomban nem a hódítás, a nyers erőszak, ágyuk és gépfegyverek sokasága szerint ítélnék és szeretnek. A békét hozó és hirdető II. Carol király megnyerte London szívét és megnyerte az egész birodalom szívét. Évtizedek óta nem történt meg, hogy főváros ilyen megkülönböztetett szeretettel és becsüléssel fogadjon uralkodót, mint most Románia királyát és ifju trónörökösét. Ezt érezzük mi is, akik innen figyeljük ennek a nagy világeseménynek minden mozzanatát és akik az ujsághasabok sikkjáról közzétítjük a szivekből fakadó önzetlen lelkesedést: ÉLJEN AZ ANGOL VILÁGBIRODALOM!

„Románia a nyugati civilizáció őrzője Kelet kapujánál“ ...

Őfelsége nagy beszéde a londoni Cityben a tiszteletére adott villásreggelin. — A lordmayor az angol-román barátságot éltezte az uralkodót köszöntő szavaiban. — A londoni lapok oldalas cikkekben foglalkoznak a királylátogatással.

London, november 16. Szerda délelőtt 11 órakor a Buckingham-palotában Őfelsége II. Carol király fogadta a diplomácia kar tagjait, akiket Románia londoni követe mutatott be. Az ünnepségen megjelent Comnen külügyminiszter, Cesianu követ-ségi tanácsos, a külügyminisztérium kabinetfőnöke, Őfelsége II. Carol király barátságosan elbeszélgetett a diplomáciai kar tagjaival.

Egy óra tizenkét perckor Őfelsége II. Carol király és Mihál nagyvajda elhagyták a Buckingham-palotát a beauforti herceg kíséretében. A felséges vendégek kíséretükkel együtt a Citybe vonultak, ahol a Guildhallban London lordmayorja ünnepi villásreggelit adott tiszteletükre. A menetet az angol király lovastestületének két szakasza kísérte. A Guildhallba való megérkezéskor az uralkodót és a nagyvajdát a lordmayor fogadta, majd pedig kezdetét vette a villásreggeli, amelyen több, mint 300 meghívott vett részt.

A LORDMAYOR ÜDVÖZLŐ BESZÉDE

A villásreggeli során a lordmayor a következő üdvözlő beszédet mondotta:

— *Sire! Felsőged és Felsőged engedelmével abban a megtiszteltetésben részesülök, hogy poharamat Őfelsége, Románia királya egészségére emeljem. Engedjessék meg nekem, hogy megismétljem azt a biztosítékot amelyet a Felsőgedhez intézett táviratban foglaltunk:*

Ez az ősi testület, valamint London lakossága mélyszéges meghatottsággal fogadta Felsőged látogatását.

Sokan azok közül, akik ennél az asztalnál ülnek, visszaemlékeznek arra a látogatásra, amelyet Felsőged szülei 1924-ben Londonban tettek. Tízennégy

év telt el ezen szerencsés esemény óta és most örömmel üdvözöljük Felsőgedet, mint a mi szeretett királyunk vendégét. Ez a látogatás újabb megnyilvánulása annak a nagy és állandó barátságunk, amely országaink között fennáll. Ez a barátság a kölcsönös tiszteleten alapul, amellyel a két nép egymás iránt viseltetik és ezt a rokonszenvet megpecsételték azok a közös áldozatok, amelyeket a világháborúban hoztak és azok a bajtársi évek, amelyeket együtt töltöttek el. Ezért ez a barátság most is ép olyan erős, mint mindenkor volt. Reméljük és bízunk abban, hogy a jövőben a két országot az együttműködésnek és a barátságunk ugyanaz a szelleme hatja majd át. Mi, angolok, tudatában vagyunk annak a nagy személyi érdeklődésnek, amellyel Felsőged országa nemzeti életének minden ága iránt viseltetik és

csodálatlalt figyeltük azt az energiat és bölcses-

séget, amellyel Felsőged az állam ügyeit intézi.

Azt a hiányt, amelyet akkor éreztünk, amikor Felsőged látogatását elhalasztotta, most pótolja az, hogy Felsőged módot talált országunk meglátogatására, ezekben a feszültségtől terhes időkben. Itt a Cityben természetesen azokkal a kereskedelmi és ipari kapcsolatokkal is foglalkozunk, amelyek országainkat összekötik és őszintén reméljük, hogy az országaink közötti kereskedelmi forgalom kibővül és virágzásnak indul. Mielőtt szavaimat befejezném, arról kívánom biztosítani Felsőgedet, hogy Felsőged főnök látogatásával növelte örömléteket.

Ugy Felsőgednek, mint Felsőged fiaim boldogságot kívánunk!

Azért imádkozunk, hogy Felsőged népe békében és fejlődésben éljen és Felsőged hosszú éveken át uralkodhassék egy meglegedett nemzet fölött.

Őfelsége, II. Carol király válasza

Őfelsége, II. Carol király az elhangzott köszöntőre a következőkben válaszolt:

— Nem titkolhatom el azt a meghatottságot, mely akkor tölt el, amikor ilyen őszinte szívélyességgel fogadnak Önök és olyan lelkesedéssel fogadtak a brit birodalom büszke fővárosa. Első szavaim tehát a köszönetet fejezik ki a hivatalos személyek, valamint a nép tömegei iránt, amelyek szeretetüket nyilvánították irántam és országom iránt, amely a nyugati civilizáció őrzője — Kelet kapujánál. Azt hiszem, hogy ehhez a fogadtatáshoz hozzájárult az a tény is, hogy

ereimben ugyanaz a vér folyik, mint az Önök királyának ereiben.

Vajjon édesanyám nem volt-e edinburgi hercegnő és vajjon én nem vagyok-e néhai Viktória királynő dédunokája? Ez tehát az első és egyben a legerősebb kapcsolat, amely engem ehhez a néphez fűz. Nem felejtjük el azonban sem én, sem pedig népem, hogy Románia a szövetségesek ama nagy hadseregének tagja volt, amely ugyanazért az ügyért és ugyanazért a hitért küzdött. Megemlékezni kívánok arról is, hogy a XVI. század végén angol állampolgárok Románia hegyeiben a mi nemzeti hősinikkel, Mihai Viteazullal együtt

küzdöttek és sokan estek el a harc mezején, a románokkal együtt. Azt hiszem, hogy nem is lehetne szebb alkalom, mint a mostani, neveik felemelésére: Baskerfield, Thomas Milemer, nevek felemelésére: Baskerfield, Thomas Milemer, Robert Mullineux, Thomas Bishop, Francisc Compton, George Davison és Nicolas Williams.

Ők jelentették az első közös áldozatot, amely országainkat összefűzte.

Azóta a Románia és Nagybritánia közötti kapcsolatok más téren, a béke és a gazdasági előrehaladás terén fejlődtek. Aki tud a történelemben olvasni, az látja, hogy milyen civilizáló szerepet tölt be országom. Mint már említettem, a nyugati civilizáció határán fekvőt és utját állotta az első barbár néphullámoknak. Európa legfontosabb víziútjának, a Dunának torkolatánál fekszik és ezért szomszédai folyton irigylték. Allandó küzdelmet kellett tehát folytatnia fennmaradásáért. Ime, a mult nehézségei, ime azok az alapok, amelyeken az elmúlt nemzedékek dolgoztak és amelyeken a jelenlegi nemzedék egy erős, civilizált és virágzó államot akar teremteni. Egy olyan ország, amelynek ilyen szép multja van, meg is tudja ezt valósítani hazai

Egy ország nemcsak a fegyverek erejében csilloghat...

Uram! Amint láthatják, országom rajtam keresztül úgy nyilatkozik meg, hogy békés egyetértést akar gazdasági alapokon. Ezt a nyilatkozatot abban a meggyőződésben teszem, hogy az említett módszer egyike a legbiztosabbnak az emberi haladás előlévitelében. De megteszem ezt azért is, mert Románia fejlődése érdekében mindenképp előtérbe kell hozni a béke légtörő van szükségére már csak azért is, hogy folytathassa anyagi erőinek fejlesztését, erkölcsi és szellemi haladását.

Egy ország nemcsak fegyveres ereje és gazdasági erejének fényében csilloghat, hanem kulturális erejének sugárzásában is. Ime az a Románia, amelyet én és népem fáradtság munkával és szilárd elhatározással készítettünk elő a holnap számára. Ime, ez az a Románia, amelyet ma be akartam mutatni önöknek. Meg vagyok győződve arról, hogy a fejlődésnek ez a civilizáció programja alkalmas lesz arra, hogy szorosabbra fűzze az országom és a brit birodalom közötti baráti kapcsolatokat. Bár Európa ellentétos részén vagyunk, mindenkor találunk közös érdekeket és közös célokat, amelyek alkalmasak lesznek a gazdasági és a szellemi kapcsolatok összefűzésére. Befejtéskeppen ismételtelen köszönetet mondok mindazoknak, akik oly meleg fogadtásban részesítettek egy engemet, mint fímat.

LONDON LELKESEDESE NEM ISMER HATÁRT

A ma reggel megjelent angol lapokat tiz remek fénykép díszíti, amelyek az uralkodó és a trónörökös érkezésének és fogadtatásának főbb jeleneteit örökítik meg. A címek a költői lendületben egymást mulják felül és a lapok első oldalán többek között így jelentik be az uralkodó látogatását:

„Carol király fehér selyemből készült regényes öltözetben haladt végig a londoni Cityn“

— írja a Daily Express. „Igazi királyi boldogság“, — cím alatt a Daily Mail fél oldalon keresztül csodálatosan sikerült fényképfelvételek között. A fényképész lencséje éppen akkor örökítette meg a két uralkodót, amikor a diszintóba szálltak és boldogan mosolyogva beszélgettek. A két király ifju arcáról a közös elégedettség és a jókedv sugárzott. A Daily Telegraph szintén kitünő fényképek közöl és teljes oldalon több fényképpel mutatja be II. Carol király bevonulását Londonba. A cikk címe:

London lelkesen fogadja Carol királyt és a nagyvadját.

A Daily Sketch teljes első oldalon mutatja be azt a jelenetsorozatot, amikor a két uralkodó a királyi hintón az állomásról a Buckingham-palotába hajt. Az első oldalt még négy oldalon közöl fényképsorozat követi, amely az érkezés lefolyását és az udvari menetet ábrázolja. A fényképfelvételek szinte lépésről lépésre követik az uralkodót, attól a pillanattól kezdve, amikor a Sikh torpedóromboló fedélzetéről partraszáll és Dowerben ellépett a diszszakad előtt, amikor a vonat befut a Viktória-pályaudvarra, amikor a két uralkodó szívesen üdvözlí egymást az állomáson, amikor Mihai nagyvadjá a kenti herceggel kinyújtott karral köszöni meg a sürrü tömegben felsorakozott és az udvari menet bevonulására kijelölt utvonalon végig várakozó

fiassággal, energiával, a béke iránti őszinte és mélyeséges akarással és szeretettel. Ha összefűzzük ezt a két fogalmat, a béke és a gazdasági fejlődés fogalmait, ez azért van, mert nem ismerem az emberi civilizáció más tényezőit, amelyek még annyira össze lennének fonva. A gazdasági fejlődés csak olyan szellemben valósítható meg, amely meg akarja őrizni a békét és nincs jobb módszer a béke megőrzésére, mint a gazdasági csere lojális és méltányos fejlesztése.

Szent meggyőződés, hogy ha szeretettel és elhatározással haladunk ezen az uton, egyben előrejutunk az összes népek által annyira kívánt uton is: az államok baráti és békés együttműködésének útján. A különböző népek gazdasági szükségleteinek ismerése az együttműködés és a barátság szilárd alapját képezi. Ennek a körülménynek a kapcsolatok fejlődésének szempontjából oly nagy jelentőséget tulajdonítok, hogy nem látok hasznosabb és biztosabb békeköveteket a népek életében, mint éppen a kereskedőket. Biztosíthatom Önöket, hogy Románia kész az itt vázolt program után haladni, mi-helyt elegendő és komoly ervíttműködésre talál.

londoni nép üdvözlét. A lapelárusító helyeket ellepik a lapok, amelyek piros, zöld és kék címkékkel jelentik be a nagyszabású eseményt. A tegnapi este folyamán a londoni mozikban már megkezdtek az uralkodó érkezéséről és bevonulásáról készült film vetítését.

AZ ANGOL SAJTÓ PÁRATLAN MELEGSEGEL IR CAROL KIRÁLYRÓL

Az egész angol sajtó örömmel hangsúlyozza ki azt a meleg fogadtatást és rokonszenvet, amelyben London népe a királyi vendégeket részesítette. A Times színes tudósításban számol be a londoni lakosság érzelmeiről.

A köd és az éjszaka árnyékai nem tudják elsötétíteni a fényes ceremóniát

— írja a lap. Az egész utvonalon mentén sürrü tömegek adták tanujelét őszinte megelégedésüknek

Öfelsége, VI. György király, az angol világbriodalom uralkodója és Erzsébet királyné

A francia sajtó a királyfogadtatás politikai jelentőségéről

Páris, november 16. A francia lapok londoni tudósítói hosszú cikkekbekben írják le azt a rendkívüli fogadtatást, amelyben Anglia népe Öfelségét, II. Carol királyt és Öfenséget, Mihai nagyvadját, a trónörökösét részesítette. Az egész sajtó

kiemeli a királylátogatás politikai fontosságát és következményeinek jelentőségét.

A „Le Figaro“ szerint az angol uralkodó és a kormány Romániának biztosítékot nyújt arra vonatkozólag, hogy támogatja valamennyi törekvésében. Az uralkodót áthatotta az angliai fogadtatás szívéllyessége és ragyogása. Az Excelsior aláhuzza, hogy az uralkodó úgy is mint államfő, úgy is, mint egy monarchisztikus ország feje, lép érintkezésbe Nagybritánia irányítójával, meg pedig a nemzetközi helyzet különösen fontos időszakában. A lap rámutat arra is, hogy

a román szempontok megvízsgálása kedvező formában történik,

minthogy Anglia érdeke szintén az, hogy Románia erős és független állam legyen. A „Le Jour“

HOTEL RIO

BUDAPESTEN VII., Kürt. ucca 6 sz.

(Pátia-kávéház mögött.)

1938-ban épült!

Hűd-meleg folyóvíz. Ragyogó tisztaság.

Mérsékelt árak!

és kalapjaikkal, zsebkendőikkel és a román nemzeti színű zászlócskák szazereivel integettek és hosszasan éltették a két uralkodót.

A Daily Telegraph a királyi látogatás első napjának benyomásait a következő szavakban foglalja össze: „Nagybritánia és Románia baráti kapcsolatait ismét leszógezték“.

A Daily Sketch szerda reggeli száma egy teljes oldalon cikket közöl, amelynek címe: „Fiam, a király“ és ebben lehozza az elhunyt Maria anyakirályné prófétai előrelátással áthátott sorait. A cikket Haldane Duncan asszony, az elhunyt Maria királyné bizalmas barátója írta. Haldane asszony örömeinek adott kifejezést, hogy üdvözölheti II. Carol királyt, aki

édesanyja álmainak megfelelően bátran és előrelátással vezeti országának ügyeit.

A Daily Mail, Rothermere lord lapja, cikkében a következőket írja: Tul a királyi gárda és a ceremóniák fényén, amellyel Carol, Románia királyát és fiát, Mihai nagyvadját fogadták, megállapítható, hogy

ez az ünnepléses fogadtatás a legfényesebb volt, amit London népe az utolsó években látott.

Mindez György király kívánságára történt. A lap a továbbiakban beszámol az érkezés részleteiről és közli, hogy amikor Carol király leszállt a vonatból, kinyújtott kézzel sietett György király felé olyan természetes magatartással, amely eltüntetett minden ceremóniális és hivatalos ridegséget. Megállapítható, hogy London lakossága örömeinek és megelégedésének adott kifejezést a látogatás alkalmából.

BUCURESTI HAZÁIT ANGOL ZASZLÓK DISZITIK

Bucuresti, november 16. Valamennyi fővárosi lap több oldalon közli a belinograf segítségével továbbított londoni fényképfelvételeket. Ezek között szerepel az uralkodó és Mihai nagyvadjá doweri és londoni megérkezése, találkozás György angol királlyal, a királyi menet felvonulása a Buckingham-palotáig, stb.

Bucuresti uccáit és házait angol zászlókkal díszítették fel

abból az alkalomból, hogy Románia a világ leghatalmasabb birodalmával a legszorosabb kapcsolatokat létesítette. Ezeket a kapcsolatokat megerősíti uralkodónk rokoni viszonya az angol uralkodó házzal. Az elragadtatás hangján írnak a bucaresti lapok a fogadtatás fényes részleteiről.

A belgrádi lapok is hasábkot szentelnek a Londonból és Bucurestiből érkező tudósításoknak, amelyek az uralkodó és a nagyvadjá angliai látogatásáról számolnak be.

a látogatás rendkívüli érdekeket szolgál,

főleg annak figyelembe vételével, hogy a cseh-szlovákiai események után mindössze néhány hét mulva kerül rá sor. Ezek az események Közép-és Kelet-Európában új helyzetet teremtettek, új gazdasági és politikai események kerültek felszínre, amelyek megoldásánál Románia nyilvánvaló módon közvetlenül érdekelt fél. A „Le Populaire“ szintén leszógezi a látogatás fontosságát, a „L'Action Francaises“, miután kihangsúlyozza a nemzetközi politikai helyzet nehézségeit, arról ír, hogy a román nép ma jobban örvendhet, mint bármikor, annak, hogy királyi családja van.

Uj aranymezők

Huszezer ember van azon a Niger forrása felé, ahol a francia kormány közlése szerint gazdag aranymezőket fedeztek fel. Huszezer embert mondám? Huszezer bolondot kellett volna mondanom!

Után vannak a Niger forrása felé... De hol az a forrás? Sehol, — Niger folyónak nincsen forrása.

Afrika felfedező utazóit kétszáz éven át izgatta a Niger-probléma, még végre meg tudták oldani. Százötven évvel ezelőtt még azt hitték, hogy a Niger a Nilus egyik ága. Mungo Park, a skót orvos jött rá, hogy a Niger önálló folyó; alsó folyásának térképét meg is rajzolta, de aztán afrikai kalandjaért végül is az életével fizetett.

Régóta szégyenlem, hogy Afrikának csak egyes széleiről tanítanak valami keveset az iskolában. Egyiptomról tanulunk; tudjuk, hogy Afrika északi partja is jelentékeny vidék volt a punok idejében, de, hogy ennek a nagy világrésznek a belsejében mi történt az évezredek folyamán, arról nem hallottunk semmit, — mintha a feketebőrű népeknek nem is lett volna története...

Most, hogy az új aranymezők híre ide is eljutott, egy kicsit utánanéztam ennek a dolognak és azt látom, hogy Ibn Batuta, aki 1352-ben, sőt már El Beler, ki 1052-ben járt ezen a vidéken, megírta, hogy innen kerül a legtöbb arany a világba. Valamikor mesének tartottam Herodotusnak azt az állítását, hogy Dályországban van egy város, melynek házaik kőből épültek... Persze, azt gondoltam, hogy ez képtelenség, mert az eszben elolvadónak a sóból épült házak, — eszembe se jutott az a lehetőség, hogy arrafelé talán sohasem esik az eső... Most Ibn Batuta leírásából azt látom, hogy Tegazza város házaik falai még 1352-ben is kőből voltak. A öreg Herodotus a „meséjével” ismét igazolva van, — csak azt nem értem, hogyan ismerhette ő jobban a világot évezredekkel ezelőtt, mint mi? A tiok nyitja valószínűleg az, hogy akkoriban még nem iskolában tanították a földrajzot.

De menjünk mi is a Niger forrásvidékére, csak úgy képzeltben. Ezt a nagy folyót, mely négyezer kilométerrel hosszabb és helyenként négy-öt kilométer széles, csak Timbuktu városától lefelé hívják Nigernek; felső folyásának mentén, mintegy ezer kilométer hosszúságban Dzsoliba a neve. A Dzsoliba két forrásból ered, egymástól mintegy száznyolcvan kilométer távolságra, s ez a két ág a forrásból kétszázötven kilométer távolságban találkozik. Itt az új aranymező: abban a háromszögben, melyet a Sierra Leone hegylánc és a Dzsoliba két ága határol. Politikailag egy francia gyarmathoz, Francia Guineához tartozik ez a terület; a térszéken Libería köztársaság északi határa fölött találjuk.

Hogy lehetne odajutni? Bizony nehezen. Legrövidebb lenne az út Liberian keresztül, „torony irányában”, alig négy száz kilométer a tengerparttól. Azonban aki fehérember még eddig bement Libería északi részébe, az onnan nem jött vissza: mind megégették a szerecsenek. Hogy a hegycsúcs túl menniire megbízható a feketék, azt nem tudom; de olvastam rólaik egyet-mást. A Niger (helyesebben: a Dzsoliba) forrásvidékétől a Niger torkolatáig sokféle szerecsen lakik, akik a következő fő törzsekbe csoportosíthatók (nyugatról kelet felé haladva): Lem-lem, Rem-Rom, Dem-Dem, Jem-Jem. Ezeknek a néptörzseknek mindegyike azt mondja magáról, hogy ő szelid, de a másik három törzs emberév. Valószínű, hogy amit magukról mondanak, az hazugság, de az, amit a másik törzsről mondanak, igazság. Legélesebb tehát a Nigert a torkolatától kezdve felhazóni Timbuktuig és onnan gyalog tenni meg az alig ezer kilométernyi utat. De mit beszéltek arról olyan vidéken, ahol egyáltalán nincs út, csak távolság van? Egyszer óserdőben jár az ember, máskor meg mocsarakon vergődik át, ha tud. Még legjobb a pusztai vidék, mert ott egymástól kilométernyi távolságban évezredek nagy fák vannak, — oly nagyok, hogy egynek az árnyékában elfér egy egész karaván. Legkellemetlenebb a hőség, mely minél közelebb jut az ember az út végpontjához, annál tűrhetlenebb; a levegőben benne van az óceáni pára. Csak tíz foknyira járunk az Egyenlítőtől, ahol egyhuzamban husz hónapnál tovább nem maradhat életben a fehér ember. A Niger felső vidékén orvos persze nincsen, patika se. Az emberek ott kénytelenek minden orvosi segítség nélkül meghalni, ha valami súlyos bajuk van.

De tegyük fel, hogy mindent kibírtunk, még az utiköltséget is Akasszúig, (nem kell megjedni a rosszhangzású szótól: így hívják azt a várost, amely a Niger torkolatánál van) — és volt mit ennünk még a 4210 kilométer utat megtettük, az óceán partjától az új aranymezőig. Tegyük fel, hogy egészségesek vagyunk és szeretnénk már aranyat ásni vagy mosni. Ehhez azonban szerszámok kellenek és ezenkívül „bányajog”, mert aki és nélkül keresi az aranyat, azt hathavi kényszermunkára ítélik. A bányajog kétezer négy százötven évesekben adományozzák és egy egységért kb. négyezer leit kell fizetni.

Ezért a pénzért huszonegy évig szabad bányászni, — de senki sem bérlehet harmincnál több egységet. Kifizető-e magát az ilyen aranykutatás? Nagyon talán igen, kicsinyben valószínűleg nem, mert az üzemi költség a kereset kétharmada és egy tonna érceket a feldolgozása átlag négyszáz leit hasznót jelent.

A huszezer kalandor közül, aki utban van, hogy aranyat keressen a Sierra Leona mögött, két év múlva már nem lesz életben tízezer és nem gazdagodnak meg többen, mint husz-harmincan. Így volt ez Alaskában is, az 1896. évi aranylázat követő években. Hogy van az, hogy a huszezer kalandor mindegyike azt hiszi, hogy majd ő is egyike lesz azoknak, akik meggazdagodnak? Ez talán olyasmint, mint a sorsjáték: azok közül, akik sorsjegyet vásárolnak, nem mindegyik reméli, hogy neki jut a

„Ép oly jó, mint

HIRISAN-PASZTA

(Hirisan-Ges, Leipzig)... Szó sincs róla! Csak a valódi Hirisan-Pasta gyógyít biztosan régi ekémát is, bőrbántalmakat, gyulladt, horzsolási, zuzódási stb. sebeket. Tubusok 44 és 85 leit árban gyógyszerárakban és drogeriákban.

Képv.: Mr. G. HIETSCH, Sibiu

főnyeremény, de mindenki gondol rá... Az aranykeresők esélyei még rosszabbak, tehát az örület egy neme hajítja őket. Már Vergilius is ismerte az auri sacra fames-t, azt az „átkozott éhséget”, melyet az aranyra éreznek oly sokan, noha az aranyra-éhezés mindig megrontja és töme nyugodt működését.

Berlini hivatalos helyen hatvan zsidó öngyilkosságot ismernek be

A birodalom területén összesen tízezer embert tartóztattak le. — A német lapok hallgatnak Wilson amerikai követ visszahívásáról

London, november 16. A nagy világlapok kiküldték munkatársaikait Németország különböző városaiba, hogy az ottani eseményekről pontos és megbízható értesüléseket szerezzenek. Ugyanekkor az ismert hírszolgálati ügynökségek tudósítói is munkában vannak és így a világsajtóban a németországi eseményekről most már részletes tudósítások olvashatók.

A Daily Herald leközli az Exchange sajtóügynökség táviratait, amelyek többek között közlik, hogy a Harmadik Birodalom területén az elmúlt néhány nap alatt összesen

tízezer zsidó vallású embert tartóztattak le. Ezek közül a mai napig mintegy négyezer személyt szabadon bocsátottak, míg a többi határozat koncentrációs táborokba szállították. Ugyancsak a nagy angol lap írja, hogy német hivatalos helyen

60 öngyilkosságot ismertek be. A nyomrok alkalmával felgyújtott zsinagógák száma huszonhét.

15 millió angol font értékű elkobzott zsidó vagyon

Berlinben november 12-én, tehát abban az időben, amikor javában dultak a rombolások, nyitották meg a „Bolygó zsidó” kiállítását, a melynek anyagát egy izben már bemutatták a főváros közönségének, míg legutóbb Münchenben volt hosszabb ideig nyitva a kiállítás. Londoni híradás szerint a tegnapi nap folyamán 15 millió angol font értékű zsidó vagyon koboztak el a német hatóságok.

A német lapok nagy része nem foglalkozik Wilson amerikai nagykövet Washingtonba való visszahívásával. A Lokalanzeiger mégis a következőket írja ezzel kapcsolatban: A panamerikai konferencia közeledtével az Egyesült-Államok kormánya azon a ponton áll, hogy fontos határozatokat hozzon kereskedelmét és külpolitikáját illetően. Nem szűkségten tehát, hogy az Egyesült-Államok berlini nagykövete jelentést tegyen Németország fejlődéséről Ausztria és a Szudétavidék visszacsatolása után.

Amerikában a felháborodás hulláma még mindig nem csökkent Németországgal szemben, különösen azóta, hogy nyilvánosságra jutott Roosevelt elnök nyilatkozata, amely szerint

ő volt az, aki parancsot adott a berlini amerikai követ visszahívására.

Reynolds, a képviselőház külügyi bizottságának elnöke, a következő sajtónyilatkozatot tette: Azok, akik a tartós béke megszerzéséért küzdenek, nem remélhetnek egyebet, mint azt, hogy az egész civilizált világ felháborodása révén véget fog vetni az ilyen középkori módszereknek.

Newyork város tanácsa határozati javaslatot fogadott el, amelyben elítéli a németországi zsidók ellen foganatosított intézkedéseket. A Havas-ügynökség jelentése szerint Buckley szenátor és Hamilton Fish a sajtó útján szólították fel az Egyesült-Államok kormányát, hogy szakitse meg a diplomáciai összeköttetést Németországgal.

AZ ANGOL MUNKÁSPÁRT A ZSIDÓ MENEKÜLTÉKÉRT

Az angol munkáspárt az elsőház elnökségéhez sürögő javaslatot terjesztett, amelynek soronkülső tárgyalását követeli. Az indítvány

Csaknem valamennyi zsidó templom egyidőben gyulladt ki és a tömeg mindenütt gyújtóbombákat használt. Berlin tízezer zsinagógája közül kilenc semmisült meg. A Reuter távirati iroda szerint Stettin, Konstanz, Essen, Düsseldorf, Krefeld, Kottbus, Brandenburg, Offenburg és Eberswalde helységek zsidó templomai szintén leégtek. Érdekes, hogy például Münchenben azoknak az üzleteit is összerombolták, akiket a Németországról hozott nagy áldozatok miatt „tiszteltbeli árjárnak” ismertek el.

Arra a terrorra, amely az utóbbi napokban a németországi zsidók ellen megnyilvánult, rendkívül jellemző a következő eset: A francia-német határ mentén fekvő Kehi városkában a zsidó lakosságot a piacra terelték, majd nagyobb csoportot állítottak össze belőlük. Ezeknek végig kellett vonulniuk a helység utcáin és kényyszerítették őket, hogy ezt kiáltásuk:

„Elarultuk a hazát. Mi vagyunk felelősek a párisi gyilkosságért”.

15 millió angol font értékű elkobzott zsidó vagyon

hangoztatja, hogy az angol közvélemény egyre fokozódó nyugtalansággal veszi tudomásul, hogy egyes államokban faji és vallási alapon kiméletlen üldözés folyik. A munkáspárt arra hívja fel a kormányt, hogy az érdekelt államokkal együttessen

készítse elő a zsidó menekültek ügyének azonnali elintézését.

A javaslat hangoztatja, hogy a szükséges lépések azonnal kell megtörténnie. A beadványt Atlee, Greenwood és Nacker irták alá.

A POZSONYI ZSIDÓELLE-NES KILENGÉSEK

A Daily Express és a Sunday Times című londoni lapok részletes beszámolókat közölnek azokról az antiszemita kilengésekről, amelyeket a múlt héten az időközben feloszlott Hlinka-gárda Pozsonyban rendezett. Ezekből a jelentések, ből kiderül, hogy

a pozsonyi antiszemita tüntetések 2500 lengyel és magyar illetőségű zsidó kiűzetéséhez vezettek.

A tüntetések súlyos antiszemita zavargások formáját öltötték. Bezúrták a zsidó üzletek kirakatablakait és valóságos vadászatot rendeztek az utcákon a zsidók után, az összefogdosott embereket teherautókra zsúfolták és a határra toloncolták.

A Hlinka-gárda tagjai ugyanekkor teigazoltattak minden zsidó járólélt és önkényesen állapították meg, hogy ki idegen illetőségű.

Fegyveres gárdisták jelentek meg a zsidók lakásaiban is, hogy felkutassák és

a határra hurcolták az idegen illetőségű zsidókat.

A zsidókkal zsúfolt teherautók megjelenése és elrohogása az utcákon, óriási pánikot idézett elő a város zsidó lakossága körében. Egy részüket Cseh- és Morvaország belsei területeire vitték. Súlyos nyomást gyakorolnak azokra a zsidókra is, akik a Magyarországhoz csatolt területekről származnak és arra szorítják őket, hogy menjenek a csatolt területekre, hogy ily módon automatikusan magyar állampolgárokra váljanak.

Halálos villamosgázolás a Gyárvárosban

Öt éves kislánya a rebegő villamoskocsi alatt

Temesvár, november 16. Tegnap délután nagy embertömeg állta körül egy kis leányka véres holttestét, amely a gyárvárosi Maresal Joffre-ucca 26. számú háza előtt a villamosvasúti sinek között feküdt. A kislányt a villamos elütötte és halálra gázolta és a sineken ott vesztegelt még a kettős villamos. A rendőrök által visszatartott tömegeen keresztül jutva, meglátjuk a kislány apját, aki zokogva adta meg a kívánt felvilágosításokat a vizsgálót vezető Rautu rendőrkomiszárnak. Megállapították, hogy

a szerencsétlenség áldozata Rűck Eleonóra öt éves leányka, Rűck János, a Tigrului-ucca 18. számú házban lakó boltiszolga gyermeke.

Rűck János zokogva mondta el, hogy leányát a háztulajdonosnő küldte el otthonról azzal, hogy az egyik Traian-teri üzletben bevásároljon. A kislány el is indult, de nem jutott messzire, mert a villamos elütötte.

A sinek között pontosan látni lehetett azt a helyet, ahol a kettős vonalon közlekedő 118-119. számú kettős villamoskocsi a kislányt elkapta és azután nyolc-tíz méteren keresztül magával hurcolta. A kis Eleonóra vézna teste nem került a kerekék alá, mert hosszában zuhant a sinek közé. A motorkocsi elé szerelt deszka azonban maga alá gyűrte és a motorház alá nyomta. A nyomás olyan hatalmas erejű volt, hogy

felszakította a gyermek altestét és a mellkasát is összetörte.

Mire a villamoskocsi megállt, a kocsivezető és a kalauzok már csak a holttestét emelhettkék ki a villamos alól. A szerencsétlenségről értesítették a mentőket is, de rájuk már nem volt szükség.

A villamoskocsi vezetője, Ganea Joan, aki tíz év óta áll a villamosvasut szolgálatában, elmondta, hogy amikor a Joffre-uccában, a Traian-ter felé haladt, észrevette a kislányt. Egy fiúcska társaságában lépkedett az ucca baloldali oldalán. Közben a fiu átszaladt az ucca másik oldalára és a leányka is követte. A két gyermeket csepengetéssel figyelmeztette a villamos közeledésére, de nem fékezett, mert mind-

ketten még idejében elérték a másik járdát. Ekkor azonban váratlan dolog történt.

A fiu és a leányka megfordultak és visszautróttak az úttestre. A fiu még átjutott a sineken, de a leányka már nem.

Hjába fékezett a kocsivezető, a sikos sineken a villamoskocsi még néhány métert csuszta és csak azután álltak meg. Akkor a leányka már halott volt.

Közben megérkezett Bontila Joan dr. gyárvárosi kerületi orvos is, aki megállapította a kislány halálát és utasítást adott a holttestnek a kórház halottaskamrájába való elszállítására. Amíg a temetkezési vállalat autója megérkezett, megrázó jelenet játszott le. Rűck János másik, nyolceves leánya az iskolából hazafelé ment, amikor egy ismerős asszony megmondta neki, hogy

testvérkéjét elgázolta a villamos.

A megrémült leány sírva fakadt és a szerencsétlenség színhelyén hangosan zokogva kulcsolta át édesapja nyakát, aki maga is sírva ígyekezett vigasztalni az izgalomtól rebegő gyermeket. Végül is az egyik szomszédasszony vezette haza a leányt. A szomszédasszonyoktól tudta meg Rűck Eleonóra édesanyja is, hogy mi történt és sírva szaladt el hazulról, hogy még egyszer megnézze kislányát. Eppen akkor ért a szerencsétlenség színhelyére, amikor a temetkezési vállalat emberei a fehér koporsóba emelték az összezsúrt kis holttestet.

A helyszíni vizsgálat még öt óra előtt véget ért és a tömeg lassan oszladozni kezdett. Az apa és az anya azonban nem tudtak megválni attól a helytől, ahol gyermekük meghalt. Egymást támogatva, könnyezve álltak a sinek mellett és szomorúan nézték a kislány elfoyt véréit. Az apa megjegyezte, hogy

ez már a második halálos villamosbaleset a családban, mert 1921-ben az öcsét gázolta halálra a villamos.

Sokáig álltak még a ködös, nyirkos levegőjű utcában, majd ők is hazamentek, ahol most már csak egyetlen leányuk várta őket.

Az evangélikus egyházkerület aradi közgyűlése

Arad, november 16. A romániai ágostai hitvallású evangélikus egyházkerület idei rendes évi közgyűlése szerda reggel kilenc órákor megkezdődött. Istentisztelet után Purgly László egyházkerületi felügyelő köszöntötte Frint Lajost, az egyház ősz főpásztorát, valamint a megjelent vendégeket. Megemlékezett arról a munkásságról, amely az egyház kívánságainak teljesítését szorgalmazta. Ennek során felkeresték Martta Alexandru dr. temesi királyi helytartót, aki nagy előzékenységgel hallgatta meg az előterjesztéseket. Ennek a kihallgatásnak eredményeként jelent meg az egyház kiáltólevele Miron Cristea dr. pátriárka-miniszterelnöknél és a kultuszminiszternél.

— A kihallgatások eredményeképpen kijelentem, hogy most már nem állunk üres ígéretekkel szemben. Jogaink, amelyek Isten és ember előtt megilletnek bennünket, az elintézés és a végleges megoldás felé haladnak.

Utána Frint Lajos püspök beszélt, aki krisztusi idézettel vezette be szavait: „Az én békeségemet adom nektek”. Ez az az alap, amelyen tovább kell haladnunk és munkánkat folytatnunk.

Ezután sor került a szuperintendencia jelentésére, amely a népmozgalmi adatok terén az elnéptelenedés megdöbbentő képét mutatja. De örömmel emlékezik meg a felekezeti iskolák iránt megnyilvánuló áldozatkészségről. A jelentés kiemeli János Andor kolozsvári teológiai magántanár kiváló működését, ugy ő, mint Sipos András új hittankönyvet szerkesztenek. A jelentés nagy fontosságát tulajdonít a szórványok ügyének és három lelkész megbízást kapott, hogy a szórványokon utazgatva, lelki gondozást végezzenek. Javasolta, hogy a belmissziós munkák elvégzésére diakonissza intézmény létesüljön aradi központtal. Tárgysorozaton szerepelt az istentisztelet egységesítésének kérdése is, mert az az óhaj nyilvánult meg, hogy térjenek vissza a tiszta lutheri formákhoz. Az egységesítés előkészítése folyamatban van.

Von Rath holttestét Düsseldorfba szállították

Grünspan azt vallotta a vizsgálóbíró előtt, hogy nem voltak büntársai

Páris, november 16. A vizsgálóbíró kedden délután újból kihallgatta von Rath merénylőjét, Grünspan Herschlt. A gyilkos elmondta, hogy hannoveri születésű és iskoláit Maina Frankfurtban végezte. Később Hannoverből vándorolt ki Párisba, ahol nagybátyja fogadta magához. Ez év augusztus 15-én kiutasítási parancsot kapott, de elvesztette útlevelet és ezért nem utazott el, hanem elrejtőzött nagybátyja lakásán. Vallomása során továbbra is kitart amellett, hogy

tettét egyedül készítette elő

és tervéről senkinek nem volt tudomása. Előző vallomásaival ellentétben, amikor sajnálkozott, hogy Rath nem halt meg, most azt állítja, hogy nagyon szomorú lett, amikor értesült a német diplomata haláláról, mert nem akarta megölni.

Von Rath holttestét különvonaton Düsseldorfba szállították. Az aacheni pályaudvaron a holttestet Dörn szertartásmester és nagyszámú előkelőség fogadta. Ott volt az elhunyt diplomata édesapja és két fiúvére is. Aachenből a holttestet Düsseldorfba szállították és az ottani Rajna csarnokban ravatalozták fel a koporsót a holnapra temetésre.

Kétezer cseh csendőrt utasítottak ki Szlovákiából

Több ezer szlovákiai magyar zsidót tettek át a határon — Chwalkovszky Berlinbe utazott

Pozsony, november 16. Malacka községben a Hlinka-gárda felvonulást rendezett és Durcsánszky miniszter beszédet mondott. Kiemelte, hogy Szlovákiában ezentel csak a szlovákok fognak uralkodni. A viták ideje elmúlt és most a tettek kora következett el. A multban fényűző palotát építettek a szociális gondoskodás minisztériumának, de ugyanakkor

negyedmillió szlovák lénytelen volt vándorbotot fogni, mert itthon nem találtak meg kenyereket.

Durcsánszky után Sidor mondott nagyobb beszédet. Beszámolt a Szlovákiában lefolytatott tisztítómunkáról. Hangoztatta, hogy a cseh husz esztendőn át nem voltak barátai a szlovákoknak, de most már hamarosan elhagyják Szlovákiát

Mér is hazaküldték 2.000 cseh csendőrt,

akik itt teljesítettek szolgálatot. A szlovákok részére így már ezzel is 2.000 hely szabadult fel. Haszonlóképpen fog megtörténni ez a rendőrségnél, a pénzügyorségnél és más hivatalokban is. Ezeket a helyeket a Hlinka-gárdák tagjai foglalják el. A szlovák kormány ezekben a dolgokban nem ismer megalkuvást. Bejelentette, hogy a pozsonyi egyetemről 465 zsidó főiskolást utasítottak ki és több ezer szlovákiai magyar zsidót tettek ki a határra.

Chwalkovszky külügyminiszter ma Berlinbe utazott. Utját azzal magyarázzák, hogy az új határok végleges megállapításáról van szó, mert ezt a kérdést mielőbb tisztázni kívánja, miután ezzel is növeli kilátásait az elnökválasztásra.

Rádióüzlet NORMA

technikai vállalat

Timișoara I.

Str. V. Alexandri. Telefon: 41-37

Nagy választék, olcsó és divatos csillárokban, állólámpák és szerelési anyagban.

Különböző villanyégők:

25 watt-ig . . . 28 Lei. - 40 watt-ig . . . 30 Lei.

Márkás izzólámpák

110 Volt Krypton 25 watt-ig 42 Lei
110, 185 Volt „D” égők 25 watt-ig 42 Lei.

Rádiók:

Standard, Lumophon-Mediator, Kapsch. Különbőségünk olcsó és szelektív telepes-készülékek.

Heti egymilliárd frank a francia költségvetési hiány

„Többet termelni, kevesebbet költeni“ — ez a Daladier-kormány pénzügyi programja. — Megkapja-e a francia kormány a harmadik felhatalmazást?

Közel 11 millió kiló aranyat nyom a francia államadósság

A francia kormány 21 gazdasági rendelettel kimerítette pénzügyi programjának a gyakorlatba való átültetését és Paul Reynaud pénzügyminiszter kijelentette, hogy további szükség-rendeletek nem következnek. A rendeletek meg-támadása úgy a jobboldal, mint a baloldal részéről kizárható. Flandin a leghevesebb támadója a pénzügyi tervnek, másodalt a kommunisták és a munkásság nagyrésze ellenállást fejt ke. Maga Blum és pártja a kormánnyal kötött paktum alapján tartózkodik a bírálattól, holott valójában a szocialisták tervezte bukott el.

AZ ARANYFEDEZET ATÉRTÉKELÉSE

A legfontosabb rendelet a frank aranyfedezetének átértékelésére vonatkozik. A Francia Bank készletének figyelembevételével egy frank fedezete 27,5 miligram 900 színsúlyu arany. A magánosoktat

előtöltötték az aranyrudak, idegen arany-pénzek és érmék vásárlásától.

amire a jövőben csak a jegybank jogosult. A rendelet áthágói 1—6 hónapig terjedő fogság-al sújtatnak.

A vihar voltaképpen a 40 órás munkahét-

A 40 órás munkahét következménye

Bármilyen hevesek is az első napokban a Reynaud-rendeletek elleni támadások, azzal mindenki tisztában van, hogy a régi helyzetet más nem lehet visszaacsinálni. A 40 órás munkahét következménye volt, hogy miáltal Itáliában 80.000, Németországban 120.000 képzett repülőgép szakmunkás heti 92 órát dolgozott, tehát mindkét ország repülőgépgyárai éjjel-nappal üzemben voltak, addig a francia üzemekben foglalkoztatott

32.000 szakmunkás csak heti 38 órát volt hajlandó dolgozni.

Ezen már segítettek, azonban nyilvánvaló, hogyha az ország gazdaságilag talpra akar állni, akkor nemcsak a hadiüzemekben, hanem más ipari vállalatokban is meg kell fogni a munka boldogabbik végét.

MIBEN ÁLL A PÉNZÜGYI VALSÁG?

A francia társadalomnak a fináncpolitika az, amit más országban szimpla politikának neveznek. Minden kormány sorsa attól függ, hogyan pározz a közvéleménynek a pénzügyek rendezése terén. Vincaré egy esetben azt mondta:

— A francia köztársaságnak nincsenek politikai, hanem csak pénzügyi válságai.

Miben áll a jelenlegi válság? Franciaország évi költségvetési hiánya 53 milliárd frankra fog rugni. A francia nemzet teljes jövedelme 220 milliárd frank és

ebből az állam önmaga számára kerekén 102 milliárdot vesz el.

Más szavakkal ez azt jelenti, hogy a francia nemzet vagy túl keveset termel, vagy túl sokat költ. Valószínűtlen, hogy a kiadásokat csökkenteni lehessen és ezért nyilvánvalóan a termelést kellene megduzzasztani, mert ellenkező esetben

Tisztelet Asszonyom!

fisztelettel értesítjük, hogy

női divatszalon nyíltottunk

mely a legegészségesebb és legdivatosabb női ruhákat, téli és átmeneti kabátokat stb. mérsékelt árakon szállítja.

Hetente Páris legújabb mintáit kapjuk és így módunkban áll a divat legvalóságosabb és legeredetibb modelljeit veivünk rendelkezésére bocsátani. Vállalunk munkát saját anyagból is és szállítjuk a legkomplikáltabb és legkiválóbb modelleket. Vidékre méret után próba nélkül dolgozunk.

Kérjük b. látogatását és rendelését és már előre biztosítjuk, hogy pontos és lelkiismeretes kiszolgálásunk teljes megelégedésére fog szolgálni. Tisztelettel:

ORIGINAL női divatszalon

TIMISOARA I., Str. Gheorghe Lazar 4. III. em. Telefon: 39-45. Lift az udvarban.

tel keletkezett. Reynaud nem szüntette meg az ötnegyed évvel ezelőtti életbeléptetett rendszert, de azt olyan gyökeresen átváltoztatta, hogy ma már

a 40 órás munkahét csak papíron létezik.

A munkás ugyanis köteles 50 órát is dolgozni, vagyis heti 10 órát „tulórázni“, ha ehhez a munkaügyi felügyelőség engedélyt adott. Miniszteri engedély mellett

heti 80 óráig is felmehet az iparvállalatok munkája,

de ez esetben már két csoportban kell dolgozni, mert egy munkás napi 9 óránál többet nem dolgozhat. Hogy ez a rendszer mennyire burkol meg a 40 órás munkahétnek, az kitűnik a tulórák alacsony díjazásából. Amíg a heti tulórák összege a 250 órát el nem éri, addig a tulóra díjazása tíz százalékkal lépi túl a rendes munkabért, míg 250 órán túl 25 százalékkal. Ezzel a munkások, azzal pedig a vállalatok elégedetlenek, hogy egy külön adót vezettek be a tulóráztatás által szerzett nyereségre. Kiszámítják, hogy az iparvállalat mennyit termelt a heti 40 óra munkaidőn túl és a termelt anyag rentabilitásának 10 százaléka az államé.

Franciaország, a világ egyik leggazdagabb állama, menthetetlenül az államcsőd felé halad.

Különösen az elmúlt hét esztendőben növekedtek meg íjesztő módon az állam kiadásai, a melyeket a költségvetés keretén belül — tehát adókból — már fedezni nem lehetett és így a kormányok kénytelenek voltak az adósságszínvonal veszélyes eszközeihez folyamodni. 1931-ben az ország közadóssága 273,7 milliárd frank volt. Ez év elején ez már 400 milliárdra rugott, ami 72 milligram aranyfrank árfolyamán 10 millió 800.000 kilógramm aranyra felel meg.

1931-ben a kincstár hiánya havi 1 milliárd volt; ma hetenként ugyanennyi.

Súlyosította a helyzetet a szeptemberben kitört külpolitikai válság, amely Franciaországnak kerekén 12,8 milliárdjába került. Ezek a problémák nem segítettek a csodaszerek. Ideiglenesen a pénzügyi válságokat a frank leértékelésével át lehetett hidalni, de a bajokon ez sem segített. Még veszélyesebbnek mutatkozott, hogy a népfrent uralomra jutásakor a kormány a Banque de France-ot, a francia jegybankot tulzottan bekapcsolta pénzügyi műveleteinek lebonyolításába és ezzel egyformán veszélyeztetette a frank és a jegybank szilárdságát. Ebben a pillanatban

a Banque de France tartalékainak 40 százalékat a kormány rendelkezésére bocsátotta

és egyelőre nagyon kétséges, hogy az 1936 júniusában kiadott rendeletnek értelmében amely a Banque de France által a kormánynak nyújtandó kamatmentes kölcsönökről szóló, folyósított hiteleket a jegybank valaha is viszontlátja-e?

A NEMZETI JÖVEDELEM CSÖKKENÉSE

Világos, hogy ilyen körülmények között Franciaországnak szakítani kell az elmúlt esztendő gazdasági bizonytalanságát felidéző belpolitikai torzalkodásokkal, be kell szüntetni a társadalmi harcokat, amelyek sok száz milliárd kárt okoztak és az alkotó munka útjára kell lépni.

Ez azonban óriási nehézségekbe ütközik. A népfrent — kétségkívül jószándékuan — olyan gazdasági és szociális reformokat léptetett életbe, amelyeket a francia közgazdaság nem bír el. A fegyverkezési versenyben lecsapó külpolitikái feszültség amugy is

óriási terheket rótt a francia tőkére, iparra és kereskedelemre.

Világos, hogy a fokozott kiadásokat csak fokozott termelés eredményéből lehet fedezni. Ezzel szemben a francia adózók kiadásai emelkedtek, a nemzeti termelés pedig állandóan csökkent. A kereskedelmi vállalkozások jövedelmezősége hat év alatt 30 százalékkal,

a bérházaké 45 százalékkal, az iparé 60 százalékkal,

a mezőgazdaságé pedig 66 százalékkal esett.

Daladier marseillei beszédében éles szavakban támadta a kommunistákat, akik szerinte a szociális terhek csökkentésének főkerékkötői. Azonban nem titok, hogy a kommunisták címére irányított beszéd voltaképpen mindazoknak a pártoknak — és elsősorban a szocialistáknak — szólt, akik hallani sem akarnak a 40 órás munkahétnek rugalmasabbá tételéről, ami most a Reynaud-féle tervvel végbemegy.

A LEGJOBB HITELEZŐBŐL ADÓS!

A válságot tetézi, hogy miután Franciaország hitelszükségeit a belföldi tőkepiacon már kielégíteni nem lehetett, a kormány a külföldi höz folyamodott segítségért. Az előkelő londoni gazdasági napilapnak, a Financial Timesnek november elseji száma egy rendkívül figyelemre-méltó hirt közölt. Eszerint

Franciaország Amszterdamban 30 milliárd fontos kölcsön felvételéről tárgyal.

Ezt a kölcsönt a Mendelssohn csoport nyújtana és részben Nagybritanniában, részben pedig Hollandiában helyezné el. A 30 milliárd nagyrészt a kincstár helyzetének megszüntetésére fordítanák. A hír azért feltűnő és érdekes, mert azt mutatja, hogy Franciaország, amely a háboru előtt a világ legnagyobb hitelezője volt, a francia tőke, amely 24 évvel ezelőtt még első helyen állt a kölcsönök folyósításában, most egymásután kénytelen a külföld segítségét igénybe-venni.

DALADIER—REYNAUD—GENTIN

A kibontakozás attól függ, hogy Daladier miniszterelnöknek módot adnak-e arra, hogy Reynaud és Gentin miniszterekkel kidolgozott tervet végrehajtsa. Megkapja-e Daladier harmadszor is a felhatalmazást arra, hogy a Reynaud-rendeleteket végrehajtsa — vagy választás lesz. Blum rendkívüli józanságot tanusít és valószínű, hogy Daladier a szocialisták votumától támogatva, bonyolítja le — szocialista ellenes terveit. Franciaországban nem akarnak tudni politikáról, mert átérzik, hogy

Franciaország megmentéséről van szó.

A politikai tulzásokot tehát félre kell tenni. A jelenlegi parlament mandátuma 1940-ig tart. Daladiernak tehát közel 2 éve van, — ha ezt az időt megadják neki. A korábbi, második pénzügyi felhatalmazás ma, november 16-án lejárt. Megkapja-e a felhatalmazást harmadszor is? A francia tőke és gazdasági élet „lét, vagy nem lét“ kérdése ez.

Családi perpalvar végzetes következményei

Egy vidéki gazda olyan erővel dobta földre felesége nagyanyját, hogy az a lábát törte és a kórházban meghalt

Temesvár, november 16. Loga Ioan törökcsászár korszakos gazdálkodó a feleségén kívül ennek az anyját és nagyanyját is eltartotta. A gazdálkodó és a hárdos aszony között azonban állandó volt a veszekedés és ez annyira elkeserítette Loga Ioant, hogy ez év június másodikán

átamadt felesége hetven éves nagyanyjára.

Az öreg asszony éppen a kútnál mosott, amikor a gazdálkodó toroknagadta és a földhöz vágta. A szerencsétlen asszony a lábát törte és be kellett szállítani a kórházba. A beteg állapotában talán javulás állott be, de fertőzés lépett fel és az öreg asszony néhány nap múlva meghalt.

Az ügyészség, erre, halált okozó súlyos testi sértés vádját emelte Loga Ioan ellen, anyósa pedig száz-

ezér lei kártérítést követelt tőle. A temesvári törvényszék tárgyalásán Loga beismerte, hogy eltörte felesége nagyanyjának lábát, a védője, ifj. Lintia Liviu dr. ügyvéd azonban azt fejtette, hogy csak abban az esetben lehetne a vádlottat a halál bekezdéséért felelősségre vonni, ha bebizonyosodna, hogy

a fertőzésnek is ő volt az okozója.

Ezt azonban a kihallgatott orvosszakértők vallomása sem tudta mindenben igazolni. Ezért a vádnak súlyos testi sértésre való enyhítését kérte.

A törvényszék elfogadta a védő álláspontját és Loga Ioant súlyos testi sértésért másfél évi fogságra ítélte, ezenkívül tízezer lei kártérítés megfizetésére kötelezte.

Ölt az asszony, mert kávéházba akart járni

Megdöböntő családi dráma Franciaországban

Páris, november 16. Egy fiatal asszony áll az aleanoni esküdtsek előtt. A fiatal asszony, Desnain repülő özvegye, meggyilkolta férjét és a szenvedélydráma miatt felel most, az igazságszolgáltatás előtt.

— Előre megfontolt szándékkal öltem meg férjemet

— mondotta kihallgatása során. — Még most, hónapok mulva sem tudom megbocsátani neki azt a kegyetlenséget, amellyel megkeserítette életemet. Bármilyen legyen tettem következménye, nem sajnálom, hogy megöltem...

A gyilkosságot ez év július 15-én követte el a férjét halálosan gyűlölő fiatal asszony. Előző nap, július 14-én résztvettek a forradalom emlékének megünneplésére rendezett báli mulatságon Belleme városában, ahol laktak.

Az asszony papírgyárban dolgozott, a férfi ellenben súlyos tuberkulózis miatt visszavonult a szolgálatból és százszázalékos rokkantá nyilvánították. Rokkantsága miatt nyugdíjat kapott. A fiatal asszony nagyon szeretett szórakozni és férjével is egy mulatságon ismerkedett meg.

— Egy karácsony este nővéremmel egy tánchelyiségben szórakoztam — vallotta az asszony —, a szomszéd asztalnál egy csinos pilóta ült. Összemosolyogtunk, bemutatkoztunk, csokoládéval kínált, udvarolt és még aznap megkérte a kezemet. Rövidesen megesküdtem. Házasságunk első éveit boldogságban töltöttük. Négy év alatt négy gyermekem született. Azután férjem egyre türelmetlenebbül kezdett viselkedni,

üldözött féltékenységgel, adaptalan gyamasításával.

A vizsgálat megállapította, hogy a férjgyilkos asszony kacér, szórakozni vágyó volt és gyakran járt kávéházba. Férje emiatt gyakran és szemrehányást tett neki, főképpen azért, mert háztartását elhanyagolta és a háztartási kiadásokra szánt pénzt szórakozásokra költötte.

— Az igaz, hogy gyakran jártam kávéházba, — védekezett az asszony — de rendszerint csak ásványvizet ittam ott. Ez pedig nem került sok pénzbe. A kávéházba járás körül élénk vita kerekedett az elnök és a vádlott között:

— En sohasem járok kávéházba — jegyezte meg az elnök — és nem tudom, mibe kerül ott az ásványvíz, de véleményem szerint

egy családomnak nem szabad háztartása szük-

ségletére szánt pénzt a kávéházban elkölteni,

még ásványvízre sem szabad fordítania ezt a pénzt. A tanuk szerint maga teljesen elhanyagolta háztartását és minden idejét kávéházban töltötte, míg férje volt kénytelen mosni a fehérneműt és ő ápolta a pólyásbabát is.

— Mentésemül szolgáljon — védekezett az asszony —, hogy a mi családuknak én voltam a férfi, mert én dolgoztam, férjem pedig egész nap otthon volt. Nekem jogom volt szórakozni és a háztartási teendők ellátását férjemre hagytam, mert neki semmi dolga nem volt. Szerintem a családban nem mindig a férfi az ur, hanem az asszonyt is megilletik a férfi jogai, ha ő keresi a kenyeret...

A meggyilkolt férj azonban nem volt ilyen megértő és feleséges kimaradásai miatt egyre hevesebb jeleneteket rendezett.

A gyilkosság előtt néhány nappal a házaspár összeverekedett és az asszony elkéseregésében július 12-én

revolvert vásárolt és a fegyverkereskedésben megtanulta a fegyver kezelését.

Ekkor határozta el, hogy meggyilkolja férjét, de a sötét terv nem akadályozta meg abban, hogy a nemzeti ünnepen, július 14-én szórakozni menjen

Az ipari munkaadók szindikátusa a céhtörvény életbeléptetése után is folytathatja működését

Temesvár, november 16. A temesvári ipari munkaadók szindikátusa Kovács István elnökletével tartott választmányi ülésén jóváhagyta az 1937. évi zárszámadását és megállapította az 1938. évi költségvetést.

A közgyűlés megtartását november 21. este hét órára tűzte ki

azzal, hogy amennyiben ebben az időben határozatképtelen volna, úgy november 28-án a megjelentek számára való tekintet nélkül feltétlenül megtartják.

A választmányi azután foglalkozott az új céhtörvénnyel, amelyet Veterány Viktor dr. ügyész részletesen ismertetett. Kovács István elnök felhívta az egyes ipari szakcsoportok elnökeit, hívják

Mit ír a világ legkomolyabb orvosi folyóirata a Gastro-D. kiváló gyógyhatásáról

A Medizinische Wochenschrift című világhírű bécsi orvosi folyóirat 1935. évfolyamának 6-ik számában hosszabb értekezés számol be azokról a rendkívüli eredményekről, melyeket a nemrég felfedezett, de ma már világhírűvé vált amerikai gyógyszerrel, a Gastro-D.-vel végzett kísérletek folyamán a Pelikangasse 4. szám alatti Childis Spitalban (amely tulajdonképpen a Rockefeller-alapítvány bécsi rákkutató intézete) elértek. A szóbanforgó cikk közlése szerint ebben a világhírű intézetben megállapították a Gastro-D. kiváló gyógyhatását gyomor-, bél-, epe- és vesebajoknál. A kísérletező orvosok beszámolója szerint a Gastro-D. rendkívüli hatásának a titka abban rejlik, hogy olyan kémiai vegyületeket tartalmaz, amely az egész vegetatív idegrendszerre rendkívüli hatással van és az egész emberi organizmust szabályozza.

Gastro-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lei utánvétel mellett Császár E. gyógyszerárban, București, Calea Victoriei 124.

férjével. Vidáman táncoltak az uccán, egy bárban, de amikor hazatértek, ismét összeveszték. Heves jelenetek után a férfi lefeküdt aludni, az asszony pedig előkereste revolverét és agyonlőtte alvó férjét.

A férjgyilkos asszony töredelmes beismerő vallomása után ájtultan esett össze, úgy, hogy a fátgyalást félbe kellett szakítani.

össze tagjaikat és ismertessék meg velük a céhtörvényt. Azok az iparosok, akik szakmájuk céljára belépni kívánkoznak, december 12-ig kötelesek a belépési nyilatkozatot a munkügyi minisztériumhoz beküldeni. A választmány elhatározta, hogy hivatkozással a céhtörvény 55. szakaszára

megteszi a lépéseket a jogi személyiség újból való elismerése érdekében.

Amennyiben a hivatkozott szakasz alapján a jogi személyiséget esetleg nem nyernek el, akkor a szindikátus nevét ipari munkaadók egyesületére változtatja át és a fennálló törvény alapján folytatja szabályai értelmében működését a kisipari munkaadók érdekében, amire a céhtörvény is módot nyújt.

Annika

Írta: Oexel Rónay Mihály báró

Az egész város a kismagyeánynak nevezte a megjelenésében és a magaviseletében teljesen a felnőttek miniatűrű képező, nyolcéves Annikát, mivel csak a kicsinyességben, meg abban különbözött a nagyleányoktól, hogy a haja nem volt rövidre nyírva, hanem bronzvörösén hullott alá vállaira, ruházata meg nem volt alól-felől kivágya, mint amazoké.

Mikor két nagyleány ezekért egyszer gunyolta őt, Annika koraérett értelmességével azzal vagott vissza nekik:

— Ez azért van, mert szeretem a természetet és szemérmem. S kacagó szemekkel, vidámságtól ragyogó arccal kezes pirutett vagott és esufolkodva pukkedlizett.

Annika mindenkit és mindent szeretett, ezért őt is mindenki szerette. Olyan volt a zsenge üdőségében, mintha a kikelet ragyogását magán viselné; s úgy áradt szét valójából sziporkázó vidámsága, hogy átragadt körülötte mindenkire. Egyedül az öreg Dédácsiné, akiről olajbarna arcbőre miatt azt tartották, hogy cigányvér csörgedezik ereiben, szomorkodott el, valahányszor Annikát látta. Azt szokta olyankor mondogatni:

— Koraérett gyermek, különösen ha nagyon örül az életnek, muló, mint a pünkösdi rózsza.

Pedig Annika makkegészséges, pirosposzsgás leánya volt s úgy nőtt, mint a nemes spárga.

Nem tanította rá senki, magától tudta, mégis úgy táncolt, mint valami ballerina. Gyakran lábujjhegyre állott, nyitott kezekkel, félig szétártva karjait, előre hajlította a felső testét, égfelé emelte tekintetét, s kacagó szemekkel, ajkai körül vidám mosollyal sutogta halkan:

— Szeretem apámat, szeretem anyámat, szeretem a boldogságot, szeretem én ezt az egész

szép világot — s lejtette hozzá a táncát.

Egyszer megesett vele, hogy az uccán tánczene csendült füleibe, ő megállott, táncállásba helyezkedett, de azután észbe kapva fölkaocagott.

— Itt nem szabad, — hazafutott, otthon addig kalandozott a rádió, míg valahol tánczenét lelt s kitáncolta mellette magát.

De nemsokára következett egy őszi nap, melyen nem mosolygott, nem pajzánkodott és nem is táncolt az Annika, hanem révedező csodálkozással, nesztelenül járkált fel s alá a szobában. Szemeiből ibolyaszinben sötétlett ki a rémület.

— Nem szabad hozzá bemenni, nagyon beteg az anyuka, — mondták neki, mikor reggel, a három nap óta influenzában fekvő anyja szobájába akart menni.

Atyja sem jött elő a szobából és a nagy szakállú doktor Kovács aznap háromszor jött el hozzájuk.

Másnap torokfájással ébredt Annika. Este felé lázat érzett, következő reggel nem engedte felkelni a doktor bácsi és Judit néni, az apja huga, egész nap ott ült ágya mellett. Harmadnapon estefelé befecskenedett neki Kovács bácsi.

— Aludj szépen, kisleányom, vége a betegségnek, — mondta arcát simogatva. Vége is lett.

Néhány órai alvás után újból felébredt Annika. Rózsapír ült az arcán, szemei örömtől sugárzottak, mert oly könnyűnek érezte magát és cseppet sem fájt már a torka.

— Judit néni, — sugta halkan — apát, anyát szeretném látni.

Atyja előtt az ágyához. — Mit kívánsz édes kisleányom? — kérdezte tőle gvengéden.

— Anyám nem jön? — Ma még nem íshet, Annika; de holnap talán már felkelhet. Vagy te mehatsz be majd hozzá.

Annikának kiült ajkai köré a vidám, kedves mosolygás.

— Jó éjszakát apának, anyának. Jó éjszakát az egész világnak, — mondta eltompuló hangon. Azzal egyenesen ráfeküdt a hátára, imára kulcsolta a két kis kezét s lecsukta a hosszúpillás szemhéjait.

— Szépen alszik, — sugta oda Judith néni nemsokára a bátyjának, amire az megnyugodva ment ki a gyermekszobából.

Ezalatt a szakácsnőjük azt mesélte a konyhán a szobaleánynak, hogy előző éjjel két betegjükről álmodott. Annika fehér arccal, fehér ruhában, szokott táncállásában lebegett fel az ég felé; viruló egészségben, piros arccal nézett utána az édesanyja. Ez az álom azt jelenti, hogy egyikük nemsokára már fehér lesz, a másikuk piros marad, — fejezte be jóslatgva a szakácsnő.

És másnap reggel szülei, meg Judith néne merev fehéren találtak rá ágyában az Annikára. Kezei imára voltak kulcsolva, ajkaira ráfagyott a vidám mosoly... Későn volt a befecskenedés a roncsoló toroklob ellen, megbénuult a kicsi szíve.

Mire nagysokára visszatértek édesanyja orcára az élet üde, piros rózsái, attól, hogy a szíve alatt új fakadó életet érzett, Annika már régen kint pihent fehér s piros öszirozásák árnyékában a temető hantjai alatt.

De az apja sehogysem tudott megnyugodni. Kávéházakban, kártya s cigányzene mellett igyekezett bánatát elfeledni. Sirva busult gyászindulók hangjainál s az lett a kedvenc nótája: Szomorú fűz hervadt lombja, Ráhallik a sirhalomra.

Arra a sirhalomra gondolt mellette, amelyre márványemléket akart volna állíttatni, hogyha tellett volna rá. Ha el nem vitte volna árát a kártya, meg a korhelykedés.

Ettől végleg nekibusult. Egyszer aztán egy holdvilágos nyári éjje,

Cyryll nagyherceg, akit a cseh trónra akartak ültetni,

halálos ágyán lediktálta az oroszországi cseh légiók hiteles történetét

Páris, november 16. Orosz emigránskörökben élénk viták folynak arról, hogy a minap Párisban elhunyt Vladimirovics Cyryll nagyherceg utódjává az elárvult cári trónra kit ismerjenek el. Bár a problémának ma csak elméleti jelentősége van, mégis megoldására az Európaszerte szétszóródott orosz monarchisták nagy súlyt helyeznek, mert meggyőződéssel hangoztatják, hogy

a hirhedt Sztalin-uralom fölött megkondult a halálharang.

A Budapestre érkezett bizalmas értesítés szerint a boldogult nagyherceg utolsó pillanatáig eszméletlen volt és folytonosan az emigráció jövőjéről tervezgetett. Betegágyában különösen sokat foglalkozott az európai érdeklődés központjába került cseh problémával és fiának, Vladimir nagyhercegnek

tolba mondta a cseh legionisták oroszországi árulásának titkos emlékeit.

Vallomásai azért érdemelnek figyelmet, mert a világháború alatt ő volt az, aki az önként hadifogságba jutott cseh katonák végzetes szervezkedését a carszkojeszélói cári palotából irányította. Ekkor még a cseh legionisták királyságról álmodoztak és szent Vencel koronáját a nagyherceg fejére akarták tenni.

Cyryll nagyherceg halálos ágyán utolsó akaratát is kinyilvánította, hogy halála után az orosz monarchisták a Romanov trón jogszzerű örököséül fiát, Vladimir nagyherceget ismerjék el. Végrendelet szerinti meghagyása azonban honfitársai köreiben vegyes érzelmekeket keltett és

a trónöröklés kérdésében Európaszerte két párt alakult.

Az egyik párt hívei a boldogult nagyherceget Isten különös kegyeltjének tartják, aki az orosz-japán háborúban csodával határos módon menekült meg a világhírű katasztrófából, amikor a Petropavlovskz cirkáló egész személyzete — Veresegsin híres festővel együtt — a hullámokban lelte sírját. Ezért utolsó akaratát teljesíteni akarják és Vladimir nagyherceg körül csoportosulnak.

Vélük szemben azonban erős ellenzéki párt keletkezett, amelynek hívei nem tartják magukra kötelezőnek a nagyherceg végrendelet szerinti

sűrű fehér ködbe burkoltan megjelent neki ál-mában a kisleánya. Csupán a körvonala láttá és a suttogó szavát hallotta: — Három, hét, kilenc... szeretnék egy siremléket, — mondta kérésén.

Sokáig töprengett az apa, való volt-e a jelenés, vagy csak álom; azt sem tudta eldönteni, mit jelenthetnek a számok. Aztán egy busulva átdorbézolt éjszaka után egy árusító kirakata-ban megátott egy osztálysorsjegyet. Nagyot dobbant tőle a szíve és megvette. Háromszáz-hetvenkilenc volt a száma.

Pár hét múlva kihuzták nagy nyere-mény-nyel. Meg lett a siremlék ára. Hamarosan ezt is elvitte a kártya meg a korhelykedés. Az apa meg züllésnek indult.

Ekkor egy sötét éjszaka, mintha élne, újból megjelent neki ál-mában az Annikája. Ez alkalommal a táncoló állásában. Csak nem mo-jolygott, nem ragyogott, hanem szomorúan kér-te mondta: — Három, hét, kilenc, szeretnék ilyen siremléket — és magára mutatott. Itt az itolsó alkalom. — Azzal eltűnt.

Szaladt az árusítóhoz az apa. Sikerült újra megszereznie a háromszázhetvenkilences sors-jegyet. És megint nyert.

Azóta sohasem látta őt többé kávéház, csi-gány és kártya, de reggelenként ott térdepel a mise alatt a székesgyház Szűz Mária oltára előtt.

Annika sirhalma ormán pedig fehér már-vány emlék diszlik. Angyal szárnyakon, lábui hegyen, félelet nagyságban lebeg rajta saját kes-es gyermekalakja. Nyitott kezekkel félig szét-tárja karjait, előre hajlítja a felső testét. égfelé emeli a tekintetét. Szemeiben kövémeredt a ka-cagás, ajkai körül márványba kövült a vidám mosoly, melynek kísértetében a szobor talapzatá-ba vésett végbucsiút elrebezte:

Jó éjszakát apának, anyának,
Jó éjszakát az egész világnak.

kivánságát. Ezek a monarchisták nem tudják megbocsátani, hogy — amikor 1917 márciusá-ban Miklós cár családtagjaival együtt már a for-radalmárok fogságában volt —

Cyryll nagyherceg nyíltan a forradalomhoz csatlakozott és vörös kokárdával sétált Moszkva utcáin.

Ezért nem bíztak őszinteségében. De kifogásol-ják Vladimir nagyhercegnek fiatal korát is. A most huszonegy éves trónörökösjelölt ugyanis már forradalmi időben született Finnországban és így a cárizmus szent hagyományait közvetle-nül nem ismerhette meg. Kifogásolják azt is,

hogy Vladimir édesanyja, az évekkel ezelőtt el-hunyt Viktória hercegnő protestáns vallású volt és így a fia nem hivatott az ősi ortodox Roma-nov-trónra.

Ez az ellenzéki mozgalom az elárvult cári trónra a híres Pál nagyherceg fiát: az emigrá-cióban élő

Dimitrij nagyherceget

jelölte. A nagyherceg a legvilkkott cár unoka-testvére és a cári udvar dédelgetett kedvence volt. Ma is legnépszerűbb tagja a Romanov csa-ládnak. Amióta 1916. decemberében Jusupov herceg és Puriskievics dumaképviselő társaságá-ban részt vett a hirhedt paraszt próféta, Raszpu-tin Grigorij meggyilkolásában és a birodalom-szerte gyűlölt ember hulláját ő dobta be a Néva jeges medrébe, — a jámbor muzsikok minden-felé szentként tisztelik és ikonjai előtt gyertyá-kat égének.

A megindult orosz monarchista harcok ügye legközelebb az emigránsok párisi nemzetközi kongresszusa elé kerül és itt dől el: Vladimir, vagy Dimitrij nagyherceg lesz-e a jövőndő cár-atyuska.

Az egyetemi oktatás reformjának hatása már mutatkozik

Calinescu miniszter rendet teremtett. — Véget ért a protekciós korszak

București, november 16. Még csak rövid ide-je annak, hogy Calinescu Armand közoktatás-ügyi miniszter erővel kézzel kinyitotta a felsőbb oktatás eddig hermetikusan lezárt ablakait, hogy ide is betóduljon a friss levegő — és ime, en-nek a reformnak nagyszerű hatásai máris mu-tatkoznak.

A miniszter intézkedései következtében fel-lélegzett a diákság, örülnek a szülők, de fellé-legzett maga az az erkölcsi szellem is, amelynek főleg az iskolában kell uralkodnia. Az eddigi sötétséget szétoszlatják és világosságot csinál-nak.

Eltűnik a mindenható protekció, összeomla-nak a hamis egyetemi méltóságok.

Uj egyetemi élet születik, amely tisztább, igaz-ságosabb, megértőbb elgondolásokon épül fel. Tulajdonképpen kik is a megmentettek? Kétség-telenül a diákság és maga az oktatás. És kiket áldoztak fel? Egy tömeg öreg embert, aki évek óta nagyképien „egyetemi tanárnak” nevezte-tte magát és akinek minden tevékenysége abból áll-tott, hogy a különböző tanszékeken unokát, ro-konait és ismerőseit helyezze el.

A mi felsőbb oktatásunkban a fejtelenség egyedül álló volt. Egy példa: amíg a brüsszeli,

bordeauxi és müncheni orvostudományi egyete-meken 25 tanszék van, addig a bucurești egye-temen ezeknek a száma harmincöt. Botrányos állapot. De még számos ilyen összehasonlítást lehetne tenni. Például nincs a világnak egy olyan irodalmi fakultása, amelyen a katedrások szá-ma meghaladná a 18—20-at. Ezzel szemben vi-szont

Bucureștiben 30, Kolozsváron 32, míg Cer-naútiiban és Iașiiban 20—20 tanára van en-nek a szaknak.

Ugyanez a helyzet a jogtudományok terén is. A katedrások normális száma itt 14—15 kellene legyen, nálunk azonban éppen a kétszerese.

Calinescu Armand közoktatásügyi miniszter ujítása valósággal lehengerelte a mult minden bűnét. Az általa készített új főiskolai törvény a katedrások a feltétlenül szükséges számárra szállította le, az egyetemek anyagát leegysze-rüsítette, egyszóval: racionalizálta a felsőbb ok-tatást, vagyis lehetőséget adott az ifjúságnak a rendes tanulásra. Ez a reform elejét veszi annak, hogy az ifjúság felesleges és haszontalan anya-gokkal erőltesse meg agyát. Uj korszak kez-dődött itt is, amely egészséges, világos haladást akar teremteni az oktatásban.

Az új magyar kormány iránynya változatlan marad

Imrédy miniszterelnök a keresztény szellem felülkerekedésének szükségességét hangoztatta. — Négy képviselő kilépett a kormánypártból

Budapest, november 16. Amikor Imrédy Bé-ia második kormányalakítására megbízást ka-pott, a kormányt támogató egységes párt éjszka-i ülésén felvetette a bizalmi kérdést és vázolta a kormány új kül- és belpolitikáját. A külpo-litikát illetően bejelentette, hogy

a kormány ragaszkodik eddigi politikájá-hoz,

a belpolitika irányja pedig továbbra is keresztény és nemzeti marad. Tökéletesítik a hadsereg fel-szerelését és a magyar nemzetet katonai szel-lemmel töltik meg. A zsidó kérdésre vonatkozó-lag bizonyos szigorításokat jelentett be:

— A viszonyt erlvidéki területekkel a zsi-dóság arányzáma, amely amennyi is kedvezőtlen volt, még kedvezőtlenebbé vált és a keletről való beszivárgás kapuja még jobban kitágult. Nekünk ebben a kérdésben eddig követett felfogásunkat bizonyos mértékben revízió alá kell vennünk és megfelelő intézkedéseket kell tennünk, hogy eb-ben az országban helyre kell álljon a sajtóban és a közgazdasági életben is annak a keresztény elem-nek és szellemnek az egyensúlya, amely szükséges és igazságos. Ezzel a kérdéssel úgy kell foglalko-zni, ahogyan azt a nemzeti érdekek meg kíván-ják.

A miniszterelnök végül kérte a párt tag-jait, hogy támogassák a kormányt nehéz mun-kájában. A beszéd elhangzása után az értekez-let résztvevői

4 szavazat ellenében bizalmat szavaztak a kormánynak.

Az a négy képviselő, akik a bizalmi indit-vány ellen szavaztak, nyomban levonták állás-foglalásuk tanulságait és elhatározták a kor-mánypártból való kilépésüket. A kilépő képvise-lők a következők: Tahy László nyugalmazott ál-lamtitkár, Balogh Gábor, Farkas Elemér és Mándy Samu képviselők.

A kormánypárti értekezlet után Sztra-nyavszki, Mikecz és Bornemissza lemondott mi-niszterek a kilépett képviselőkkel és még mint-egy 10 pártvivővel vacsorára ültek össze a Hungária szállóba. Ugyanebben az időben a Hungária szálló másik termében Eckhardt Ti-bor vacsorázott néhány kisgazda képviselő tár-saságában. Vacsora közben a négy kilépett kor-mánypárti képviselő megbeszélést folytatott a kisgazdapárt vezérével és megállapodtak abban,

a parlamentben közös álláspontot képvisel-nek a kormánnyal szemben.

hogy

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Milyen lesz és hogyan él a nő 2000-ben?

Sloan Elisabeth angol társadalomtudományi író-nő nemrő érdekeltetésében vizsgálta, milyennek képzelte a nő életét a következő századfordulón?

Szerinte a technika ma a manál is jobban könnyíti a háztartás gondjait. Az étkezés előkészítésével ugyiszólván egyáltalán nem kell törődni a háziasszonynak. Nagy, központi konyházak szállítását majd hához a finomabbnál-finomabb fogásokat s otthon legfeljebb egyéni ízlet szerint fűszerezi az ételeket, aki akarja. Az étrendet egész sor újonnan feltalált fűszerek és gyümölcs teszi majd változatosabbá és izetesebbé.

A mosogatás ismeretlen fogalomná halványul; ebéd után a háziasszony nem tesz egyebet, mint az ábrószt négy sarkánál összefogja s a rajtalevő asztalfendőkkel, evészközzel, tányérokkal, poharakkal, palackokkal és ételmaradékokkal együtt a személtető aknába dobja. Az ábrószt, az asztalkendő, az evészközök és az edények ugyanis mind — papírból készülnek; olcsók, tartósak és könnyen pótolhatók. Ebben az időben a papíros már nemcsak vjságok és könyvek nélkülözhetetlen anyaga, hanem a hatalmasan kifejlődött műanyag- és műrostgyártásban is nagy szerepet fog játszani.

Fehérneműt, kendőket, ábrósztak is különleges papírosanyagból készítenek majd s ezek éppen olyan szépek és izetesebbek lesznek, mint a mai vászontermékek. Szintúgy a poharak és más edények is papírból készülnek s minden egyes darabot csak egyszer fognak használni.

A technikai segédeszközök annyira tehermentesítik majd a nőt a házkörüli teendőktől, hogy sokkalta több gondot fordíthat magára és családjára, mint ma.

Az orvostudomány akkorra minden bizonytalansággal legyúri a veszedelmes női betegségeket s eljárástokat talál a fiatalság hatékonyabb megőrzésére.

Két emberöltővel ezelőtt a harmincéves nő már mitróna-számba ment és általában úgy festett, mint ma az ötvenesztendő. 2000. körül — jósolja miss Sloan — az ötvenesztendő nő a mai harmincéves nő fiatalságával és szépségével ragyoghat majd. Nem kozmetikai szerek jövőtől, hanem, mert az orvostudomány annyira fogja javítani az életfeltételeket.

— FORGALMI BALESETEK. A belvárosi Ungureanu és Grigorescu utcák sarkán egy szekér, amelynek lovait Hodosan Cristor vezette, összeütközött a 224 R. N. rendszámú teherautóval. Az összeütközés következtében a lovak könnyebben megsérültek. — A józsefvárosi Bratianu utcában a kettes vonalon közlekedő egyik villamoskocsi, amelynek Pacurariu Vasile volt a vezetője, elütötte Farkas István remetei lakost, aki kerékpárján haladt. A kerékpár összetört. Mindkét ügyben megindult a nyomozás annak a megállapítására, hogy a balesetekért, kit terhel a felelősség.

November 17. Csütörtök
Gergely, Emma

1773. november 17-én született Debrecenben Csokonai Vitéz Mihály költő. Anyja nagy gondok között nevelte az eleven eszű és már diákkorában verselgető fiút. Első nagyobb sikert a Béka-egérharc című satirikus eposz jelentett számára, amelyet még a kollégiumban írt. Mikor kikerült az iskolából, hányatott életben volt része. Versei azonban akkor már országos hírnevet szereztek neki. Írt több vígjátékot és vidám kölő elbeszélést és rengeteg lírai verset. Több kötetnyi verse jelent meg. Legszebb költeményei a tihanyi ekhóhoz, Szegény Zeuzi a táborozáskor és a Parasztdal címűek. Népszerűek voltak bórdaí, ezek közül legkiválóbb a Dal a csikóbórs kulacsához című.

1869. november 17-én nyitották meg ünnepélyesen a Szeui csatornát. A Szeui csatorna köti össze a Földközi tengert és a Vörös tengert. Ez a csatorna lényegesen megrövidíti az India és Kína felé vezető tengeri utat, mert a hajóknak nem kell egész Afrikát megkerülniök. A Szeui csatornát Lesseps Ferdinánd mérnök építette, aki erre a célra részvénytársaságot alapított. A társaság kilencvenkilenc esztendőre a csatorna kezelésére és kihasználására szabadalmat kapott. A Szeui csatorna nemcsak gazdasági, hanem politikai és hadászati szempontokból is rendkívül fontos.

— **LETARTÓZTATÁSOK BUDAPESTEN A LEGUTÓBBI ROMBOLÁSOK MIATT.** Budapest-ről jelentik: Kedd este eddig még ismeretlen tettesek a Bocskay uccai és a Lenke téri zsidó templomok összes ablakait kővel bevették. A tettesek mindkét esetben elmenekültek. A rendőrség erélyes nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére. A magyar főváros közigazgatási bizottságának legutóbbi ülésén Peyer Károly szocialdemokrata hangoztatta, hogy megszervezett társaság behatolt a munkásotthonokba és butorokat, úvegeket meg más tárgyakat tört össze. Néhány perc alatt történt az egész, a rendőrségnek nem volt módjában megakadályozni a rombolást. A tüntetők röpcédulákat hárak vissza, amelyeknek szövege a Nemzeti Front mozgalomról tesz említést és a zsidó szocialista vezetők ellen beszélnek. Illeltek helyen ő már bemutatta az igazolást, amely széttepi a zsidó vezetők legendáját. Még a megengedett törvényes arányszámot sem éri el a szakszervezetekben és egyéb munkásszervezetekben a zsidó vezetők száma. Kérte a főkapitányt, hogy a törvényben biztosított eszközökkel járjon el a rendbontókkal szemben. A rombolásokból kifolyóan eddig tizenhatan vannak letartóztatásban és a letartóztatottak száma még valószínűleg növekszik.

— **MEGLOPTÁK A VILLAMOSON.** Rosenzweig József nagyszentmiklósi lakos jelentést tett a józsefvárosi rendőrségnek, hogy amikor a villamoson az állomás felé igyekezett, ismeretlen tettes kilopta a zsebéből hétszáz lei készpénzt. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **A VÁROS ELLENŐRIZTETI A VÁROS TERÜLETÉRE ERKEZŐ ÉLŐÁLLATOKAT, HUS ÉS ZSIRFÉLEKET.** A város vezetősége elhatározta, hogy a város területére behozott állóállatokat, húst, zsírt, vaját és más állati termékeket szigoruan ellenőrizteti. Állatokat és állati termékeket a városba nem engednek be járlat, vagy származási bizonyítvány nélkül. Ezt a bizonyítványt az illetékes állatorvostól kell beszerezni.

— **SZÜLETESEK.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Kónig Erzsébet, Katona Kálmán, Molnár Erzsébet, Udrea Ioan, Katz Sándor, Grünberger Mózes, Kiss Imre János, Popescu Cornel.

Patikák éjjeli szolgálata

Csütörtökön, november 17-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Bratianu téren levő Gótz gyógyszerház.

A II. kerületben a Badea Cârjan téren levő Maszalts gyógyszerház és a Stefan cel Mare uccában levő Zeiner gyógyszerház.

A III. kerületben az Axente Sever téren levő Roxin gyógyszerház.

A IV. kerületben a Bratianu utcában levő Diana gyógyszerház.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerház és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart.

— **BEZÁRULT A POSTATAKARÉKPENZ-TAR TEMESVÁRI KIÁLLITÁSA.** A postatakarékpénztárnak a kulturpalotában tartott kiállítása bezárult. A kiállítás vezetősége közönetet mond a hatóságok és a sajtó támogatásáért, valamint azon meleg érdeklődésért, amellyel a Bánság lakossága a kiállítást részesítette.

— **Elfoglalta hivatalát Taranu pénzügyi vezérfelügyelő.** Taranu Victor pénzügyi vezérfelügyelő, akit a temesi királyi helytartóság területére pénzügyi vezérfelügyelőnek neveztek ki, tegnap elfoglalta hivatalát és megkezdte az ellenőrzést a királyi helytartóság területén.

— **A CSALAD EGESZSÉGES ÉLETE.** Gesundes Leben a címe annak a német nyelvű folyóiratnak, amely Stuttgartban a Hippokrates kiadóvállalat kiadásában jelenik meg és úgy az egyén, mint a család egészséges szellemi és fizikai élsének fenntartására szolgál érdekes és értékes tanácsokkal. A folyóirat legutóbbi számaiban beszámol a Gesundes Leben—Frohes Schaffen című németbirodalmi kiállításról, az egyes németországi gyógyfürdőről, a különböző élelmiszerek tápértékéről és azok egészséges elkészítési módjáról, ezenkívül külön bórálási rovata van. Érdekes cikkben mutatja be az aszsonyok és fiatal anyák egészségügyi tornájának módszereit és betekintést nyújt a legújabb orvosi és egészségügyi kutatásokba. A folyóirat érdekes tartalmát a képek egész sora teszi szemléltetővé. A Gesundes Leben folyóirat Welther H. könyvkereskedésében rendelhető meg, amelynek címe: Nagyszében, Str. Regina Maria 28. Előfizetési ára egy évre 172 lei.

Követfogadás a régi Bécsben

Tudvalevő dolog, hogy a bécsi udvar nagyon ragaszkodott a spanyol etikethez, amelynek szertartásossága ma már mosolyra késztet, de akkoriban nagyon fontos dolog volt. Mindennek megvolt a maga pontosan meghatározott és szigoruan betartott rendje és mégis, vagy éppen ezért nem egyszer haj támadt. Így például sok nehézséget okozott a követek fogadása. Az orosz követnek például az az előjoga volt, hogy ünnepi alkalomkor egymagában fogadták őt a Burban és ebből a jógából nem engedett, bárha az előzőbák tömve voltak is fogadásra várakozókkal. Lotharingiai I. Ferenc király összeütközésbe került Blondet francia követtel, mert ez nem akart lemondani arról az előjáról, amely szerint a császárnak háromszoros kalapmegemléssel kell őt üdvözölnie. Nagy táviratváltás folyt ez ügyben Bécs és Páris közt, végül a császár úgy járt el a követtel, mint XV. Lajos az osztrák követtel: Blondet olyan szűk szobáskában fogadta, amelyben a követ három meghajlást csak olyan tökéletlenül és egymásbafolyóan tehetett meg, hogy a császár beérhette egyetlen kalapmegemléssel. Nem kis-gondot okozott Khvenhüller fődvarmesternek a török követ, aki nem akarta Mária Terézia császárnő ruhájának szegélyét megcsókolni. Az uralkodónó úgy kedvezett a büszke Musztafa effendi makacosságának, hogy rövid köpenyét vette fel és maga emelte fel csókra a végét. De ezen viszont az udvarhölgyek botránkoztak meg, mert szerintük a török ilyenformán nagyon közel jutott a császárnő füzőjéhez.

— A BORBÉLYOK VASÁRNAPI ÉS HÉT-FŐI ZÁRÁSA.

A kerületi munkaügyi felügyelőség szigoruan ellenőrzi a temesvári borbélyok és fodrászok vasárnapi és hétfői zárását. Mint ismeretes, vannak borbélyok és fodrászok, akik vasárnap délelőtt nyitva tartanak, ezzel szemben viszont kötelesek üzleteiket hétfőn délig zárva tartani. Az eddigi ellenőrzés során találtak olyan üzleteket, amelyek abban az időben, amikor zárva voltak, az udvar felőli bejáraton bocsátották be vendégeiket. Az ilyen eseteket szigoruan büntetik.

— PÓRULJART CUKORCEMPÉSZEK.

Legó Mátyás, Jung Péter és Varga János szombolyi lakosok két év előtt egy téli éjszakán nagyobb mennyiségű cukrot akartak Jugoszláviába csempészni. Legó át is jutott a határon, de Jung-ot és Vargát megállásra szólították fel a határőrök. Ezek erre futásnak eredtek, Varga el is menekült, Jung-ot azonban elfogták. A temesvári törvényszék tegnap mindhármukat egyenkint egy hónapi fogházra ítélte.

SCALA

Az új évad legnagyobb szenzációja!
ROBIN HOOD KALANDJAI
Az év leghatalmasabb színes világlágeré. Kedvezményes és szabadjegyek érvénytelenek!
Egy tökéletes monumentális film

A betérő szíve

St.-Louis feygházában töltötte ki büntetését egy Henry Sparks nevű betérő. Még három éve volt hátra, amikor megbútt, hogy az anyját nagyon járdalmas és veszedelmes betegség támadta meg. A következő hetekben nőtestvére ismételt levelet küldött neki a beteg sok szenvedéséről. Sparksra rettenetesen hatottak ezek a híradások. Nagyon szerette az anyját, látni szeretne volna, fájni neki a szenvedése, megkérte a feygház igazgatóját, adjon neki szabadságot anyjának meglátogatására. Kérését elutasították. Néhány nappal később eltűnt a feygházból. Seta közben a gazdasági épület tetőjén keresztül sikerült megszöknie. Valószínű vállalkozás volt, mit előtte még senki sem mert megkísérelni. Ertesztették a rendőrséget és már két óra múlva telefonon jelentés jött. Sparks önként jelentkezett azzal, hogy gyilkosságot követett el. Kiderült, hogy Sparks meglátogatta anyját és az éppen ott levő orvosnál az iránt érdeklődött, nem lehetne-e a beteg asszony szenvedését valamiképpen enyhíteni? Azután a városba ment, régi alvilági cimborái segítségével kloroformot szerzett, visszatért az anyjához és megölte. Szánalomból.

— **IDŐJÁRAS:** Nyugati és északnyugati szél, sok helyen köd, északon eső is lehetséges. A hőmérséklet alig változik.

— **HAAKON NORVÉG KIRÁLY LONDONBAN.** Londonból jelentik: Haakon norvég király szerda délután megérkezett a Viktoria pályaudvarra. Az uralkodó felesége, aki Mary özvegy anyakirályné sógornője, súlyos beteg és ennek meglátogatására érkezett a király az angol fővárosba.

— **A LÉGI TÁMADÁSOK ELLENI VÉDEKEZÉS.** Chindea Cornel, a vármegyei légvédelmi osztály vezetője Bucurestiben a gáz és egyéb légi támadások esetében szükséges védelmi teendők eljárási módjait rendezett tanfolyamon vett részt. Hasznos tanfolyamok lesznek Temesvárott a Józsefvárosban és a Gyárvárosban is a lakosság részére. A tanfolyamokkal kapcsolatos tudni valókat később közlik a közönséggel.

— **KORMÁNYVÁLSÁG AMERIKÁBAN.** Washingtonból jelentik: A Stefani ügynökség jelentése szerint Cummings igazságügyi miniszter benyújtotta lemondását, ami magával hozza a kormányváltást. Arról beszélnek, hogy Ador Swanson tengerészeti, Roper kereskedelmi, Woodring hadügyi, Farley postai és Parks asszony munkügyi miniszterek is lemondanak.

— **Szombaton nyílnak meg a gyermeknép-könyvházak.** A józsefvárosi római katolikus fiúiskolában szombaton, november 19-én nyílnak meg a gyermeknép-könyvházak, ahol bármely, iskolába járó gyermekek napi egy leírt kaphatnak izletes és elegendő meleg ebédet. Ezt a gyermeknép-könyvház a múlt téli időszakban naponta átlag százhetven gyermek látogatta. A józsefvárosi szombaton nyílnak meg a Feldiora-ucca 17. szám alatt az erzsébetvárosi katolikus női misszió egy-egy gyermeknép-könyvháza, amelynek tavaly napok óta körülbelül nyolcvan látogatója volt.

— **ZÜRICH TÖZSZEZÁRLAT.** Páris: 11.65, London: 20.80 és fél, Newyork: 443 és fél, Milánó 23.30, Amszterdam: 239.70, Berlin: 117 és háromnyolcad, Prága: 15.15, Varsó: 82.95.

— **A Bánságban tilos a fánvadászat.** A fennálló intézkedések értelmében a Bánság területén tilos a fánvadászat. Ez vonatkozik a vadászárságokra is, amelyeknek saját fánosuk van. Ezek a földművelésügyi minisztériumból kaphatnak ugyan engedélyt fának lővására, de a lelőtt madarak számát mindenkor be kell jelenteniük a kerületi vadászati felügyelőnek.

— **Blaskovics Ferenc emléke.** November tizenhatodikán, tegnap volt egy esztendeje annak, hogy Blaskovics Ferenc, a katolikus székeskapitány nagypréposa hetvenhárom éves korában meghalt. Az évforduló alkalmából tegnap reggel nyolc órakor a székesgyházban gyászistentisztelet volt, amelyet Kayser Lajos nagyprépost celebrált. A gyászistentiszteleten a képtalan tagjai és az elhalt főpap rokonai vettek részt.

Aláírták az angol-olasz egyezményt, amellyel Anglia elismerte Abesszinia meghódítását

Róma, november 16. Az olasz fővárosban ma nagyjelentőségű esemény zajlott le. Lord Perth, az angol birodalom eddigi római ügyvivője délelőtt 11 órakor megjelent az olasz külügyminisztériumban és átnyújtotta Ciano gróf külügyminiszternek új megbízó levelet, amely

Olaszország királyához és Etiópia császárához van címelve.

Az új megbízó levéllel Anglia elismerte Olaszország abessziniai hódításait. A megbízó levelet Ciano gróf fogja majd átnyújtani az olasz király és császárnak. A délután folyamán, négy óra tájban Perth lord ismét megjelent az ügyminisztériumban és ezuttal történt meg az angol-olasz egyezmény aláírása.

Az angol-olasz egyezmény a mai nappal életbe lép. A délután folyamán a Chigi-palotában ünnepélyes külsőségek között megtörtént az

egyezmény életbeléptetéséről szóló jegyzőkönyv aláírása.

Az olasz—angol egyezmény egy jegyzőkönyvből és nyolc mellékletből áll. A jegyzőkönyvben a két fél kinyilatkozza azt az akaratát, hogy egymás között megszilárdítják a békés viszonyt.

Az olasz lapok az egyezmény hatálybalépésével kapcsolatban hangoztatják, hogy Perth lord újabb megbízatása, valamint az egyezmény életbeléptetése lényegesen hozzájárul az európai légkör megtisztulásához, amelynek a Duce közreműködésével Münchenben létrejött egyezmény volt a kiinduló pontja. Hangoztaják, hogy az egyezmény hatálybalépése a legcsekélyebb mértékben sem gyengíti a Berlin—római tengelyt, sőt elősegíti azt a békepolitikát, amely a két baráti nemzet közös politikai szellemének az alapja.

— **ÖNGYILKOSSÁGI KISÉRLET.** Spira Irén ötvenkét éves háziartásbeli nőt, tegnap délután a gyárvárosi Coronini-tér 8 szám alatti lakásán öngyilkossági szándékkal ismeretlen méretet ivott. A mentők a kórházba szállították.

— **FONTOS VIZSZABÁLYOZÁSI MUNKALATOK.** A temesvári vizszabályozási társulat elhatározta, hogy Perjámos mellett a Maros és az Aranka folyó között vízvezető csatornát létesít, amelynek építési költségei hétmillió leire rúgnak. Csávos és Rudna között szintén új csatorna létesül. Azonkívül Pustinis mellett összekötő csa orvát építenek a Bega és a régi Bega-meder között. A jelenleg Temesvárott üléselő román—jurosláv vizszabályozási vegyes bizottság elhatározta a Temesvár és Nagyikinda közötti árterület szabályozását.

— **KEDÉLYES KÁRTYAPARTI.** Brasin Constantin pénzügyi tisztviselő és Sporea Simon ügyvédi írök 1936 május 14-én Oravioan az egyik korszámban kártyázás közben összeszóllakoztak, majd verekedtek. Brasin egy székkel úgy vágott Sporea fejére, hogy megsértette az ütőeret, aminek következtében Sporea Simon július 12-én agyszélhűlésben meghalt. Az oraviciai törvényszék Brasin Constantint halált okozó súlyos testi sértés miatt másfél esztendei fogházra ítélte. Fellebbezés folytán az ügy a temesvári ítélőtábla elé került. amely a tegnap tartott tárgyaláson Lintia Livius dr. védegyvéd érvei alapján Bratin Constantin büntetését hat hónapra fogházra szállította le.

— **A KATOLIKUS NŐSZÖVETSÉG KÖZGYŰLÉSE.** A Katolikus Nőszövetség bánsági kerülete vasárnap, november 20-án tartja meg Temesvárott közgyűlését. A közgyűlés résztvevői reggel fél kilenc órakor a józsefvárosi plébánia templomban szent misét hallgatnak és áldoznak, utána délelőtt tíz órakor a Missziós Testvérek a Bratiano ucca 13 szám alatti otthonában munkamegbeszélésre gyűlnek össze. A nyilvános közgyűlés, amelyen Csátary Adél testvér és Fodor József, a kerület központú leki igazgatója beszélnek, délután öt óra körül a józsefvárosi római katolikus fiúiskola nagytermében.

— **SZEGENY ASSZONY KÉRELME.** Egy jó családból származó asszony, aki saját hibáján kívül ment tönkre, arra kéri a jószívű embereket, hogy számára egy szalmazsákot és némi meleg téli ruhát ajándékozzanak. Az ajándékozók közüljük címüket a kiadóhivatallal, hogy a kérelmező személyesen jelenkezhessek a holmiért.

— **TEPLOMI BUCSU.** A belvárosi római katolikus egyházközség november 25-én üli meg a plébániatemplom védőszentjeinek, Szent Katalinnak ünnepét. Az ezzel kapcsolatos templomi búcsút vasárnap, november 20-án tartják meg. Délelőtt fél-tizenegy órakor Plesz József kanonok, belvárosi plébános nagy papi segédlettel ünnepi misét mond és prédikációt tart. Az istentiszteleten az egyházközségi tanács testületileg vesz részt.

— **MIHAI SABIN ÜGYE A TABLA ELŐTT.** A temesvári ítélőtábla tegnap foglalkozott Mihai Sabin, a temesvári mezőgazdasági kamara volt elnökének ügyével, akit azzal vádolnak, hogy elnöki működése alatt különböző szabálytalanságokat követett el, amelyekkel közel félmillió lelei károsította meg a mezőgazdasági kamarát. Mihai Sabin a törvényszék bűnösnek találta és négy évi börtönrre ítélte. Az ítélőtábla az ítélet kihirdetését a jövő hétre halasztotta.

— **FELRAVATALOZTAK KEMAL HOLTTESTET.** Istambulból jelentik: Az elhunyt Kemal Atatürk köztársasági elnök holttestét az istambuli Dorne Badce palota dísztermében ravatalozták fel. A ravatal termeit délelőtt megnyitották az előkelőségek számára és először a török tábornoki kar látta le kegyeletét a ravatalnál. Utánuk a polgári hatóságok, a külföldi követségek kara és a konzulok tiszteltek. Délután a tróntermet megnyitották Istambul lakossága számára is. A ravatal péntekig marad közszemlére kitéve.

— **ELHUNYT MAGYAR POLITIKUS.** Budapestról jelentik: Sümegi Vilmos, a Magyarország című lap, fejlelős kiadója, a magyar fővárosi törvényhatóságok örökös tagja, szerdán hajnalban 74 éves korában szívizélhűlés következtében hirtelen elhunyt. A függetlenségi párt harcaiban vezető szerepet játszott majdnem három nemzedéken át. Egyik főrendezője volt Kossuth temetésének.

— **SZERENCSETLENSÉG A MARSEILLEI TÜZKATASZTRÓFA ALDOZATAINAK TEMETÉSÉN.** Párisból jelentik: A marseillei tűzkatasztrófa áldozatainak temetésén, az egyik fotóriporter magnézium lámpája felrobbant és a tizezrekre menő tömeg soraiban a legnagyobb pánik keletkezett. Az emberek egymást taposták le és a rendőrség nagy erőfeszítésbe került, hogy helyreállítsa a rendet és hogy megakadályozza az újabb tömegszerecsétlenséget. Alig, hogy a kedélyek lecsillapodtak, a szertartásra kivezényelt katonai osztagok egyik tagja, egy szengáli néger gyalogos hirtelen megőrült és lövöldözni kezdett. Ezt csak nagynehezen tudták megfékezni és elszállítani, de ekkorra 12 ember súlyosan megsebesült.

— **KOSZORUMEGVÁLTÁS.** Özvegy Procháska Babetta elhalálása alkalmával a temesvári Katolikus Női Misszió Szervezetei a szegények segítségére négyszáz leit adományoztak koszorúmegváltás címén.

— **HALALOZÁS.** Bespaletz Károly építőmester hetvenöt esztendősen korában az erzsébetvárosi Odobescu ucca 39 szám alatti lakásán meghalt. Számos építkezést végzett Erdélyben és az okiráltságban. 1916-ban telepedett meg Temesvárott. Temetése holnap délután négy órakor megy végbe.

Mozi

MŰSOR

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 17.

APOLLÓ: *Hajsa az arany után* (angol film).
CAPITOL: *Kentucky dalnokai* (angol film).
SCALA: *Robin Hood kalandjai* (angol film).
RIVOLI: *Bál a Metropolban* (német film).

Utlevél és vizum nélkül

kényelmes karácsonyi utazás

PARIS-ba RIVIERA-ra OLASZORSZÁG-ba
WAGONS-LITS-COOK

utazási világvállalattal

Tim'sora i., Bulevardul Regele Ferdinand Bănăti Bankegyesület-palota

= KÖZGAZDASÁG =

Első év, amikor az állam többet vesz be, mint amennyire számított

Mircea Cancicov pénzügyminiszter beszámolója a költségvetési év első feléről

Cancicov pénzügyminiszter, mint jelentettük, a költségvetés lebonyolításáról beszámolót tartott, a mely nemcsak pénzügyi, hanem nemzetgazdasági szempontból is érdekes és jelentékeny megállapítást tartalmaz. A pénzügyminiszter ilyen beszámoló most harmadszor tart, három egymásután következő évben és meg kell jegyezni, hogy 1866 óta az országnak 64 pénzügyminisztere volt, de ezek közül csak 7 van olyan, aki három éven át egyfolytában állott volna az ország pénzügyének az élén.

A beszámoló azzal kezdődött, hogy a pénzügyminiszter rámutatott azokra a nehézségekre, amelyek középette — rövid megszakítás után — a pénzügyi tárcát ez év februárjában ismét átvette. Amíg távol volt, tehát az előző kormány pénzügyi vezetése alatt, a költségvetésben előirányzott bevétel egy milliárdal csökkent és így csak nagy megerőltetésekkel lehetett elérni, hogy március végéig, tehát a költségvetési év befejezéséig, az egyensúly helyreálltassék.

A tényleges deficit, a Goga-kormány 45 napos rezsimje alatt, több volt, mint egy milliárd, mert a kiadások a költségvetési előirányzatot 1200 millióval haladták túl.

A pénzügyminiszter ismertele ezután az 1938 —1939 évi költségvetés gyakorlati kivételét. Dacára a szükségletek tomeseg jelentkezésének, a költségvetés bevételi tételeit az előző évvel szemben csak 9,5 százalékkal emelték. Ennek köszönhető, hogy a bevételek túlhataladják az előirányzatot és a költségvetés lebonyolítását reális alapokra lehetett helyezni. Közvetett és egyenes adókból általában költségvetési felesleg mutatkozik, kivéve a vámjövédelmet, ahol a csökkenés 15,2 százalékos, továbbá a látványossági adó, ahol az előiránnyal szemben 32,3 százalékkal kevesebb a tényleges bevétel. Ezzel szemben az egyenes adók, a szeszadó, a bányajövedelmek összege a tavalyival szemben emelkedett és így a bevétel végeredményben túlhataladja az előirányzatot. A többet az első felében 306 millió lelt tesz ki. A pénzügyminiszter beszámolója viszont tekint az elmúlt esztendőkre és rámutat arra, hogy amíg

1930-tól a jelenlegi költségvetési évig minden évben hiány mutatkozik a bevételekben, az előirányzattal szemben, amely hiány az 1933—1936 években 44—47 százalékgig emelkedett, az idei esztendő első részében történt meg először, hogy 2,1 százalékos többlet mutatkozik, ami azt igazolja, hogy a költségvetést reális tanulmány és számítás alapján állították össze.

Jelenleg 114 százalékkal nagyobb az állam bevétele, mint 1930-ban volt és ez a nemzeti jövedelem állandó fokozásának eredménye. A múlt év első felében szemben, 19 százalékos a bevétel többlet, ami azt igazolja, hogy az adófizetőknek fokozódott az a lelkiismeretesség, amellyel az állammal szemben fennálló kötelezettségeiket teljesítik. Ezt a tételt igazolja az is, hogy október hónapban, tehát a második félv első hónapjában, az emelkedés folytatódott és fél milliárd lelt többet vett be az államkincstár, mint amennyire számítottak. Amíg általában a nemzeti jövedelem emelkedéséről lehet beszélni, a beszámoló megállapítja azt, hogy

a kereskedelmi ügyletekből előálló jövedelem ez évben néhány százalékos csökkenést szenvedett, a múlt évvel szemben. A helyzetet a következő táblázat tünteti fel:

	1937	1938
Január—március	15,4	11,6
Április—június	12,2	11,8
Július	12,6	12,5
Augusztus	14,5	13,4

Tehát ezévből a kereskedelmi jövedelem általában kevesebb, mint a múlt év megfelelő időszakában és a különbözet az év első hónapjaiban a folyó év terhére a 3,6 százalékot is elérte, mégis a fenti összeállításból ezévből is emelkedő tendencia mutatkozik, úgy, hogy a konjunktúra az év utolsó hónapjaiban a tavalyinak meg fog felelni. Erre vall

A kiskereskedők és kisiparosok könyvvezetési kötelezettsége

A kiskereskedők és kisiparosok könyvvezetési kötelezettsége régen vitás kérdés, amely sokszor foglalkoztatta a szakmai érdeklődőket és a hatóságokat. Ujabbban a temesvári munkakamara foglalkozott a kérdéssel. A munkakamara kérdést intézett a pénzügyigazgatóságához, amelytől azt a választ kapta, hogy eddig semmiféle olyan miniszteri rendelet nem érkezett, melynek értelmében

azok a kiskereskedők és kisiparosok, akik az évi kétszáz, illetve száz lelt átalányilletéket kifizették, könyvek vezetésére volnának kötelezhetőek.

Eppen ezért a munkakamara figyelmezteti a kiskereskedőket és kisiparosokat, hogy nem kell üzleti könyveket vezetniük.

Mivel sokakat érdeklő problémáról van szó, kérdést intéztünk ebben az ügyben a közvetett adók temesvári pénzügyigazgatóságához, ahol Petrovici pénzügyigazgató a következőket jelentette ki:

A kétszáz, illetve száz lelt évi átalány lefizetése az erre vonatkozó miniszteri utasítások értelmében

nem menti fel a kiskereskedőket és kisiparosokat az üzleti könyvek vezetése alól,

Földet, petróleumot és bányakoncessziót kértek Romániától a németek

A kereskedelmi egyezmény tárgyalására küldött német delegáció részletes tanulmányt nyújtott át a román delegációnak, amelyben a német kormány Romániával kapcsolatos távolabbi gazdasági programját is felsorolja. A német kormány több ezer holdas mezőgazdasági területet akar bérelni Romániában, ahol a német ipar speciális nyersanyagait akarja termelni. Ezt a területet tíz évre tervezi. Ugyanakkor nagyobb petróleumterületekre, aranybányákra, erdélyi vasércbányákra és dobuzsai rézércbányákra kérné koncessziót a németek, ugyanakkor bérleti formában. A bérösszeg egy részét nemesvalutában, másrészt német iparikkal fizetnék meg. Amennyiben a román kormány az ajánlatot elfogadná, úgy a németek hajlandók az előfizetést két évben Románia egész gabonaterületét egy tétellel átvenni.

Bucurestii szakkörökben nagy feltűnést keltett a németek ajánlata.

— A kétszáz lelt évi átalányösszeg befizetése. A kiskereskedők és kisiparosok könyvvezetési egyezménye fejében fizetendő kétszáz lelt évi átalányilleték befizetése ez év december elsejéig foganatosítható büntetéstelenen. Az eredetileg meghatározott határidő júliusban már lejárt.

az, hogy az államvasút forgalma emelkedik és az emelkedés júliusról — júliusra 13 százalékot ért el. Az állam egyébként arra törekszik, hogy közmunkákkal pótolja ki azt az űrt, amelyet a magánvállalkozási szellem csökkenése folytán keletkezik.

Ismerteti a pénzügyminiszter beszámolója, hogy

augusztus hónapban a bankforgalom 6 és fél milliárd lelt szaporodott,

a bankbetétek összege pedig 9 százalékkal emelkedett az elmúlt esztendő augusztusával szemben. Szeptemberben a külpolitikai viszonyok folytán támadt betétcsökkenés az októberi nyugalommal helyreállt. Az ipari termelés terén különösen a fémipari és textilipari termelés állandó emelkedésben van és az túlzás nélkül optimizmusra ad okot. A beszámoló végén köszönetét fejezi ki Öfelsége Carol királynak a bizalomért, amellyel a pénzügyminisztérium munkáját lehetővé tette és köszönetét fejezte ki a pénzügyminiszter az adózóknak és munkatársainak, mint akiknek együttes készségéből az eredmény megteremtődött.

csupán azt a kedvezményt biztosítja számukra, hogy a könyvekbe nem kell naponta bevezetéseket eszközölniük, hanem a bevezetést összesítve hetenként, vagy havonta egyszer eszközölhetik. Az a kiskereskedő és kisiparos, aki ezen utasításnak nem tesz eleget, kiteszi magát annak, hogy

a pénzügyi ellenőrök büntető jegyzőkönyvet vesznek fel ellene.

A Kereskedők Egyesülete egyébként figyelmezteti kiskereskedő tagjait, hogy egyes lapok ellentétes híradásaival szemben

minden kiskereskedő köteles könyvet vezetni.

Azok, akik 200 lelt a pénzügyigazgatóságnál és 100 lelt a Nemzeti Banknál a naponkénti vezetés mentessége céljából lefizettek, csupán azon könnyítéssel részesülnek, hogy naplókönyvükben bevételüket és kiadásait

havonta egyszer

gyűjtve könyvelhetik el.

Értesülésünk szerint a munkakamara ebben az ügyben a királyi helytartóság döntését fogja kikérni, amely megszünteti majd a törvényes rendelkezések különböző értelmezését.

Az elbocsátott és újból alkalmazott munkás jogai

A temesvári kereskedelmi és iparkamara ideiglenes bizottsága ülést tartott és ezen alkalommal az október 19-én megjelent munkatörvény 31. szakaszának azon intézkedésével foglalkozott, amely annak a munkásnak, akit valamely vállalat időlegesen elbocsátott és azután újból alkalmazott, a korábbi szolgálatából eredő összes jogait biztosítja. A Gyár- és Iparosok Szövetségének előterjesztésére a kamara elhatározta, hogy a minisztériumtól ezen rendelkezés közelebbi meghatározását fogja kérni olyképpen, hogy időleges elbocsátásnak csak azokat az eseteket ismerjék el, amikor az elbocsátás abból a célból történt, hogy a munkatörvény rendelkezéseit kijátszák. Ha az elbocsátás általános jellegű volt, úgy ezt a szakaszt nem alkalmazzák, mert ezzel éppen a régi munkások visszafogadását akadályozzák meg és ilyenképpen valóságos munkásvándorlást idéznek elő egyik vállalatról a másikhoz. A kamara vezetősége ezután beutalta a kereskedelmi iskolák harmadik és negyedik osztályának negyven növendékét különböző kereskedelmi vállalatokhoz. Ezek a növendékek hat hónapon keresztül délután három órától hét óráig tartoznak ezeken a helyeken gyakorlatot folytatni. Végül foglalkozott az ideiglenes bizottság egy Temesvártól létesítendő textilipari segédiskolával tanfolyam felállításának tervével, hogy ezek a segítők a tanfolyam elvégzése után mesterek lehessenek.

A romániai olasz kulturintézet rendezésében a városi színházban

Giocanda de Vito

kiváló olasz

hegedűművész

egyetlen hangversenye

november 18-án, pénteken este 9 órakor

Zongorán kíséri: UMBERTO PESSIONE kiváló művész. Jegyek 20—100 lelt a színházi pénztárnál

Ártolyamok, gabonaárak

SZERDA, NOVEMBER 16.

A hivatalos devizárfolyamok a következők: (az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Hollandi forint 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz lira 7.172—7.172, dollár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is befigyeltatik. Dinár 2.89—3.05, pengő 25 és 26.50—27, német márka 38—39, felár nélkül.

A bányási gabonapiacra a tengeri irányzata szilárd, a többi gabonafajta iránti kereslet lanyha és az üzleti forgalom csökken. A piaci árak a következők: temesi buza 78 kilós 350, torontáli buza 375, új tengeri 260, száritott új tengeri 340, zab 390—400, takarmányárpa 390, tavaszi árpa 380—400, korpa 270, ökömrag 730, új tökmag 630, muharmag 310, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 740, nagymalmi liszt 760 lei százkilónként. A lucernamag 50, a lóheremag 18 lei kilónként.

— Az iparág melléklete nem esik forgalmi adó alá. Mult év őszén a forgalmi adóval kapcsolatosan igen sok temesvári kisiparost bírságotlalt meg. A megbírságotlalt közé tartozott egy temesvári könyvkötőmester is, aki mellesleg papírvágással is foglalkozik. Az ellenőrzést végző pénzügyi tisztviselő arra a megállapításra jutott, hogy a papírvágás nem szerepel az ipari szakmák új törvényes szabályozásában, tehát nem is élvezi a kisiparra vonatkozó forgalmi adómentességet. — Ennek alapján Horvayt 10 ezer lei bírsággal sújtották. A könyvkötőmester a törvényszékhez fellebbezett, ahol ügyvédje, Plank Pál dr. rámutatott arra, hogy a papírvágás a könyvkötés elismert mellékletéhez tartozik. Hangzott: az a tény, hogy egy iparos szakmája valamely ágát is üzi, nem jelenti egyben a forgalmi adó mentesség kedvezményének elvesztését. A törvényszék elfogadta az ügyvéd érvelését és a kirótt bírságot érvénytelenítette. A törvényszék ítéletében megállapította, hogy az új szakmai csoportosításban meg nem jelölt, de régebben elismert és képesítéshez kötött ipari mellékletként szintén részesült a főszakma forgalmi adó mentességében.

— Hiány mutatkozik parasztonalban. A parasztonal egyik legfontosabb behozatali cikke az országnak. Az évi szükséglet ebben a cikkben tíz millió kilót tesz ki. Ezen mennyiség ellenértéke átlagban 700 millió leire becsülhető, míg a behozatal alkalmával fizetendő vámösszeg szintén 700 millió leire rug. Kormányrendelet következtében az a kereskedő, aki fonalat akar behozni, kénytelen előzőleg ugyanolyan mennyiségű belföldi fonalat vásárolni. Ezen rendelkezés betartása nehéz, mert a belföldi fonadák nem tudnak elég parasztonalal előállítani. Az országnak parasztonalal való ellátásában a főakadály a politikai változásokban rejlik. Csehország ugyanis beszüntette szállításait, Ausztria az Anschluss óta csak keveset szállít és az árut Olaszországból kell majd beszerezni. Már pedig Olaszország egyedül a romániai szükségletet nem tudja ellátni.

— EMELIK A SZESZGYÁRAK TERMELESET. A szeszgyárak számára megállapított termelési kontingens nem elegendő a szükséglet fedezésére, miért is emelni kell azoknak a gyáraknak termelését, amelyek nem használják ki kellően kapacitásukat a redukált kontingens miatt. A kontingens hatálya november 1-től kezdődik és azt a gyárak egymásköztt 95 százalékban felosztották, de a minisztérium még nem hagyta jóvá a felosztást. Ugyazint nem állapították meg az eladási árakat és ezért ennek érvényét egyelőre december 1-ig meghosszabbították. A jövő évi készkontingens valószínűleg 2400 vagon lesz.

— VASÁRNAP MEGALAKUL AZ ÉPÍTŐCÉH. A temesvári ipari munkaadók szindikátusa kérelmet adott be a minisztériumhoz az építőcéh megalakítása tárgyában. Az építőcéh megalakulása vasárnap, november huszadikán délelőtt tíz órakor megy végre a szindikátus helyiségeiben. A királyi helytartóság területén működő építő, kőműves és ácsmesterek saját érdekében jelennek meg ezen a gyűlésen. Az építőcéhhez tartoznak azoknál a kőfaragók, kőszobrászok, kővezők, tegla és mészgyárosok, betongyárosok, fezekasok, kályhagyártók és fajanec-készítők is, akiknek jelenléte szintén ajánlatos.

— Kereskedelmi kapcsolatok Törökországgal. Kereskedelmi és Iparkamara felhívja azokat az ipari, vagy kereskedelmi cégeket, melyek Törökországi cégekkel kereskedelmi összeköttetést akarnak létesíteni, forduljanak Románia Kereskedelmi Tanácsához, dr. Mănescu V. urhoz, Athen, 3. Rue Ploutarhon, vagy Istanbul, Rue Voyvoda Union Han, ahol részletes felvilágosítást kaphatnak.

— EMELKEDTEK A GABONAÁRAK. A keddi napon a kikötőkben váratlanul emelkedés állott be a gabonaárakban is így a buza ára vagononként 3000 leivel emelkedett. Az árak szerdán, még tartották magukat, de lanyhulás következt; beestére. Az emelkedés világi piaci jellegű, de azt — főleg Constantában — ez idézte elő, hogy több hajó állományát ki kellett egészíteni és evéget; sürgős vásárlásokat eszközöltek.

SPORTSEMÉNYEK

Kerületi ping-pong verseny lesz Temesvárott

A gyárvárosi római katolikus Ifjúsági Egyesület november 27-én reggel félkilenc órai kezdettel az egyesület helyiségében kerületi ping-pong versenyt rendez, amelyen

a legtöbb temesvári versenyzők indulnak.

A férfi verseny győztesének díja egy szép kupa lesz, de a többi versenyszám győztesei is értékes tiszteletdíjakban részesülnek. A nevezéseket november 25-ig lehet az egyesület helyiségében bejelenteni.

Románia a nemzetközi marathoni futóversenyen

Jelentették már, hogy a görög atlétikai szövetség kiírta a „világ legszebb” versenyt, a történelmi marathoni futás színhelyén rendezendő marathoni versenyt, melyet kétévénként, amikor sem olimpia, sem Európa-bajnokság nincsen, rendeznek meg. Erre a valóban nagyszerű versenyre a világ legjobb hosszútávfutóit meghívják, illetve a meghívókat a nemzeti szövetségeknek már el is küldték.

A napokban az atlétikai szövetség is meghívást kapott Athénből. A levél közli, hogy az első ilyenü verseny 1939. október havában rendezik meg és hogy a berlini olimpia első három marathoni helyezetteje (ha nem európaiak, ugy tovább három első európai helyezetteje), az Európa-bajnokság és Balkán-bajnokság első három helyezetteje részére a rendezőség teljes ellátást biztosít és az utazási költségeket is fedezi. Más versenyzők saját költségükön indulhatnak. A brassói Gáll Lajos, mint Balkán-bajnok tehát költségmentesen vehet részt ezen a versenyen.

Mi lesz vasárnap?

A román NB és a magyar NB vasárnapi műsora

A vasárnapi labdarugó műsoron a következő bajnoki mérkőzések szerepelnek:

ROMANIA:

Nemzeti bajnokság A. osztály: Sportul Studentesc—Venus és Juventus—Tricolor Bucurestiben, Kinizsi—Victoria Temesvárt, Gloria—AMTE Aradon, Kárpáti FC—Ripensia Nagybanján, UDR—FC Rapid Resicán.

Nemzeti bajnokság B. osztály: Universitatea—Mureş Kolozsvárt, Olimpia CFR—HTV Szatmáron, Tricolor—Törékvés Nagybanján, NAC—CFR Nagyvaradon, Soimii—TMAC Nagyszegben.

MAGYARORSZÁG:

NB.: Ujpest—Hungária rangadó, Ferencváros—Bocskai, Elektromos—SSE, Taxisok—Phobus, Zugló—Nemzeti, Szolnok—Budafok, Szeged—Kispest Szegeden.

KIÜTÉSSEL GYŐZÖTT TOMA AURÉL LONDONBAN az angol Lew Hampton ellen az öödik menetben. A mérkőzést megtekintette Titeanu propagandauji miniszter és Tilea labdarugó szövetségi elnök is számos Londonban tartózkodó román előkelőség társaságában. Az első menet nem volt látványos, a második menetben Hampton Toma Aurél egyik ütésétől a földre került és csak amikor a bíró már nyolcig számolt, akkor tudott felemelkedni. A negyedik menet döntetlen, az öödik menetben azután Toma olyan erővel ütötte állon ellenfelét, hogy az elharapta nyelvét és kiszámolták. Mérkőzés után a román ökölvívót megtapsolta a nagy közönség. Toma Aurél fontos lépéssel jutott közelebb ezzel a világbajnoki címhez.

B-LIGA MÉRKŐZÉSEK JÁTEKVEZETŐI: Nagyvaradon: NAC—Piski CFR, bíró: Hirsch, Kolozsvár. Nagyszegben: Soimii—TMAC, bíró: Costel Radulescu, Bucuresti. Kolozsváron: Universitatea—Muresul bíró: Huszti Ferenc, Arad. Szatmáron: Olimpia—SGS bíró: Coriolan Augustin, Nagyvarad. Nagybanján: Tricolor—Törékvés bíró: Rusu Gabriel Kolozsvár.

Megváltozik a nemzeti bajnokság rendszere?

A nemzeti labdarugó liga rendszerén újabb változás várható. Az egyesületek, különösen a B. ligások, állandó ráfizetéssel dolgoznak, ami lehetetlenné teszi a profi alapon való működést, de teljes csődbe kerültek az alkerületi bajnokságokban játszó egyesületek is, melyek minden támogatás és bevétel nélkül, egyesek önfeláldozó munkájával végzik testnevelői feladatukat. A labdarugószövetség köreiben most végre ugylat-szik belátták a helyzetet, mert a szövetség vezeterei rövidesen Bucurestibe fogják összehívni a ligaegyesületek elnökeit, majd utána a kisegyletek képviselőit. Az értekezlet egyetlen tárgya a reális alapon nyugvó labdarugás lehetőségeinek megbeszélése lesz.

Sporthirek mindenfelől

Kikapott az olasz válogatott — tartalékoktól! Mianóban az olasz válogatott edzőmérkőzést játszott. Az Ambrosiane tartalékai meglepetésre 3:2 arányban győztek a válogatott ellen.

Kassa válogatott csapata december negyedikén Budapesten játszik a Ferencvárossal. Először ugy volt, hogy a Ferencváros megy Kassára, de a kassaiak kérésére Budapesten lesz a mérkőzés.

Amerikai edzőt kér a magyar atlétikai szövetség az amerikai szövetségtől. A magyar atlétikai olimpiai előkészítést amerikai edzőre akarják bízni!

Az asztali teniszszövetség legközelebbi ülésén dönteni fognak Románia nemzetközi asztali teniszbajnokságainak kiírása felől. A szövetség vezetőinek nagyrésze már átlátta a nemzetközi érintkezés szükségességét és így valószínű, hogy már e héten kiírják az első ilyenü nemzetközi bajnokságot és dönteni fognak arról is, hogy mely játékosokat hívjanak meg külföldről. A Román kupamérkőzéseket a szövetség ez évben is december hó végén fogja megrendezni Bucurestiben, vagy esetleg más városban.

A jelenlegi szakszövetségek elnökeit legnagyobb részben, mint ismeretes, még az OETR nevezte ki kétévi időtartamra. Ez a megbízatás e hóban lejár és most az Ország Öre veszi át a kinevezés jogát. Értésülésünk szerint G. Plagino, Tilea, Gr. Caracostea, J. Camarasescu, M. Savu és G. Porlieff szövetségi elnököket továbbra is megerősíti az Ország Öre, a többi szövetségek élére pedig új elnököket fog kinevezni.

Az FC Carpati feljelentést tett a labdarugószövetségnél a Crai Iovan vezetősége ellen, mely nem akadályozta meg idejében a csapat szurkolóinak a pályára való betörését, melynek során nyolc nagybanjai játékosát súlyosan bántalmazták.

LEGUJABB

A francia kormány határozottan állást foglal a gyarmatok visszaadása ellen

A kiadott hivatalos közlemény szerint gyarmatátadás nem képezheti még tanulmány tárgyát sem

Páris, november 16. Ma délben egy órakor hivatalos közlemény jelent meg, amely szerint a francia kormány határozott tiltakozását jelenti be a gyarmatok visszaadásának eszméje ellen. A közlemény kiadásáról Daladier megbeszélést folytatott a képviselőház gyarmatiügyi bizottságának elnökével, aki a kormány nézetét kérte a gyarmati kérdés ügyében. A hivatalos kormányközlemény szövege egyébként a következő:

A francia kormány nem várta be azt a propagandát, amely most a gyarmati kérdés körül megindult és már ezt megelőzően ismertette a kérdéssel kapcsolatos nézetét. Néhány héttel ez

előtt kifejtette véleményét és leszögezte, hogy Franciaország a leghatározottabban ellenáll minden olyan kísérletnek, amely gyarmati birodalmának megerősítését célozná és teljes egészében megőrizi gyarmati birtokait, amint azt a világháború befejezésekor megállapították. Semmiféle gyarmatátadás tanulmány tárgyát nem képezte és nem is képezheti. Gyarmat átadásról tehát tárgyalások nem is kezdődtek. A kormány újból a leghatározottabban megcáfolja azt, mintha a gyarmatok kérdése letérgyalásra kerülne a legközelebbi angol-francia tanácskozáson.

21.15: Szimfónikus hangverseny. 21.55: Hírek, sport. 23: Szórakoztató-lemez. 23.45: Hírek külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Tompa Mihály és a Biblia. Felolvasás. 11.45: Regélek a felvidéki várak. Felolvasás. 1.10: Mursi Elek és cigányzenekara. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hanglemezek. 3.35: Hírek. 4: Élelmiszerárak. 5.15: Egytál-ételek. Előadás. 5.45: Hírek. 6: Közös munka a növényvédelem terén. Előadás. 6.30: Szalonzene. 7: Időszéri előadás. 7.55: Helyes magyar kiejtés. 8: Hírek. 8.25: Hanglemezek. 9.25: Külligy negyedóra. 9.40: Magyar Imre és cigányzenekara. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11.05: Dohnányi Ernő

zongorázik. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.45: Szimfónikus hangverseny. 12: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek. Budapest II. 6: Utazás Budapest körül. Előadás. 7.25: Angol nyelvoktatás. 8.30: A tengerkutatás kezdetei. Előadás. 9: Szmirnov Sergej balalajkazenekara. 10: Hírek. Bécs. 19.30: Hangverseny. 21.10: Szórakoztató zene.

PÉNTEK, NOVEMBER 18.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Lett-lemez. 19.15: Ion Fotino gondokázik. 19.45: Hanglemezek. 20.15: Prof. Ion Simionescu előadása. 20.30: „A büvös vadász”, Weber operája három felvonásban. 21.20: Ion Pillat előadása. 22: Hírek, sport. 23.15: Hírek. 23.30: Szórakoztató-lemez. 23.45: Hírek külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Az 1872. évi székely felkelés. Felolvasás. 11.45: A gyógy-masszázs artalmi. Felolvasás. 1.10: Postászenekar. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Veress Károly és cigányzenekara. 3.25: Hírek. 4: Élelmiszerárak. 5.15: Diáklőra. 5.45: Hírek. 6: Lett hanglemezek. 6.25: Brahms magyartárgyu művei. 7: Sportközlemények. 7.10: Időszéri előadás. 7.30: György Pál énekel. 8: Hírek. 8.25: Toll Jancsi és cigányzenekara. 9.15: Ignác Rózsa balladákat és verseket mond. 9.45: Budapesti Hangverseny Zenekar. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11.05: Hanglemezek. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 12: Hírek angol és francia nyelven. 12.10: Szalonzene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7.30: Gyorsirótanfolyam. 8.05: Toll Jancsi és cigányzenekara. 8.30: Időszéri előadás. 9: Hanglemezek. 10: Hírek.

Bécs. 19.30: Lemezek. 21.10: Szimfónikus hangverseny.

Belgrád. 17.45: Szórakoztató zene. 23.20: Hangverseny.

Rádió

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 17.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 15.15: Országóra. 18: Gyermekekóra. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Kulturális aktualitások. 19.17: Táncclemezek. 19.55: Alex. Busuioceanu előadása. 20.10: Énekhangverseny. 20.40: Valentina Cretoiu-Tassian énekel.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő és gyógyhely hirdetése szavankint egy leu. Házasság és Levelezés rovatban szavankint öt leu, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legtöbb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piața I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-traffic, Piața Badea Cârțan 8. — Kardos-traffic, Piața Traian (szerb templom mellett), Grósz-traffic, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-traffic, Piața Lahovari, IV. kerület: March-traffic, Piața Kiüttl. — Nógrády-traffic, (Tivoli mellett) — Olariu-traffic, Piața Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-traffic, Bul. Carol 54. — Galgóczy-traffic, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45—13.

Okulás

Román tanárnő elemi és középiskolai diákok tanítását vállalja. I. Str. Mărășești 7. I. em. 6. Telefon 37—50. 1608

Alkalmazás

Mindenes szakácsnő éves bizonyítványokkal november 15-re, felvétetik. II. Str. Vulcan 20. 3010

Állást keres

Szoptatós dadát vidékre keresek hat hetes csecsemő mellé. Címeket kérem a kiadóba leadni. 3130

Állást keres

Szorgalmas tisztá asszony nagytakarításokat, mosást, vasalást vállal nagy gyakorlattal. Cim a kiadóban. 3016

A Banca Timișoarei épületében modern

4 és 3 szobás lakás

és

egy üzlethelyiség

azonnal kiadó. Bővebbet a Banca Timișoarei házközelőségénél.

Lakás

Elegánsan burorozott szoba külön bejáratú, fürdőszobahasználattal, két személynek, esetleg ellátással december 1-re kiadó. Cim: IV. Str. Mircea Voda 3. 2700

Burorozott szobát keres fiatal házaspár. Címeket bér megjelöléssel a kiadóba „Tiszta” jellegére. 3129

Kétszobás modern lakást a IV. kerület elején december 1-re keresek. Címeket „Jó bérlo” jellegére a kiadóba kérem leadni. 3133

Burorozott szoba azonnalra, vagy december 1-re kiadó. I. Str. Eugen de Savoia 24. I. em. 3134

Ada-Kalehról Rahát (szulfánhérvény)

Legfinomabb rózsá, narancs, vanília, málna, citrom, barack és csokoládé, kimérve, vagy szép kivitelű csomagolásban tetszés szerint nagyobb darab, vagy apróra vágva. Rendelésre minőség szerint: Finom lei 44. — Különlegesség lei 60. — Lokum lei 86 árban. postán, vagy vasuton promt szállít

Matics Mihály, Orșova

Depozit de Rachat dela Ada-Kaleh

Tanuljon szabni! Nappali és esti tanfolyamok férfi és női szabók részére. A tanfolyam levelezés után is lehetséges vidékiek részére, pontos rajzok és magyarázatokkal. Szabászművelődési Iskola Timișoara I. Piața Unirii 13.

Adás-vétel

Eladó két drb. pedigrés fiatal német vizsla. Telefon: 44—18. Friedrich mérnök. 2734

Vadász-uhru eladó. Cim a kiadóban. 3011

Modern családi házat 2—3 lakással, lehetőleg központi fűtéssel, az I. kerületben megvételre keresek. Cim a kiadóban. 3016

Eladók különféle bútorok, úgymint ebédlo, háló stb. Cim a kiadóban. 3132

Guermekkosci, mély, modern megvételre kerestetik. Címeket „Modern” jellegére a kiadóba kérek. 3131

Ha szép akar lenni?

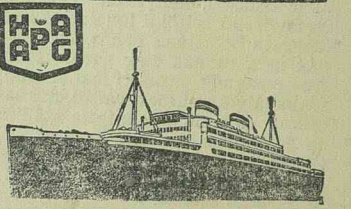
Használjon KULKA-féle liómteljesítmény, liómteljesítmény és liómpudert, három színben. Kapható kizárólag a

Városi gyógyszerárban

a „Fekete Sashoz” I. Piața I. C. Brătianu.

Eladó férfi-öltöny és télikabát. IV. Str. I. Brătianu 29. III. 2. 2738

Vennék jó házi libaszirt. Címeket „Csak tiszta” jellegére a kiadóba kérem, ármegjelöléssel. 3135

TENGERI UTAZÁSOK

gyorsan, kényelmesen és olcsón a

Hamburg-Amerika Linie

modern hajóival.

ÉSZAKAMERIKÁBA (Kanada) KÖZÉPAMERIKÁBA, DÉLEMERIKÁBA (Chile, Peru), AUSZTRÁLIÁBA, KELETÁZSIÁBA és az összes fontos kikötőkhöz.

Tanulmányi és ösdiósi utazások a tengeren egész éven át

Afrika-utazások a német Afrika vonalakon.

Felvilágosítások, prospektusok díjmentesen kaphatók a

Hamburg-Amerika Linie S. A. R. képviselőténél.

Timișoara I., Str. Mercy 1. Telefon: 36—66.